

Het aftreden der engelsche regeering. — De onlusten te Berlijn. — De kroning van het Roemeensche koningspaar. — Markies de Lubersac te Berlijn. — De ontruiming van Adrianopel. — Fokker wint den Daily Mail-Prijs.

No. 17
(43)
25 Oct.
1922.

PER NUMMER
20 CENT.
VOOR WEEK-
ABONNÉ'S
17½ CENT.

Panorama

GEÏLLUSTREERD WEEKBLAD

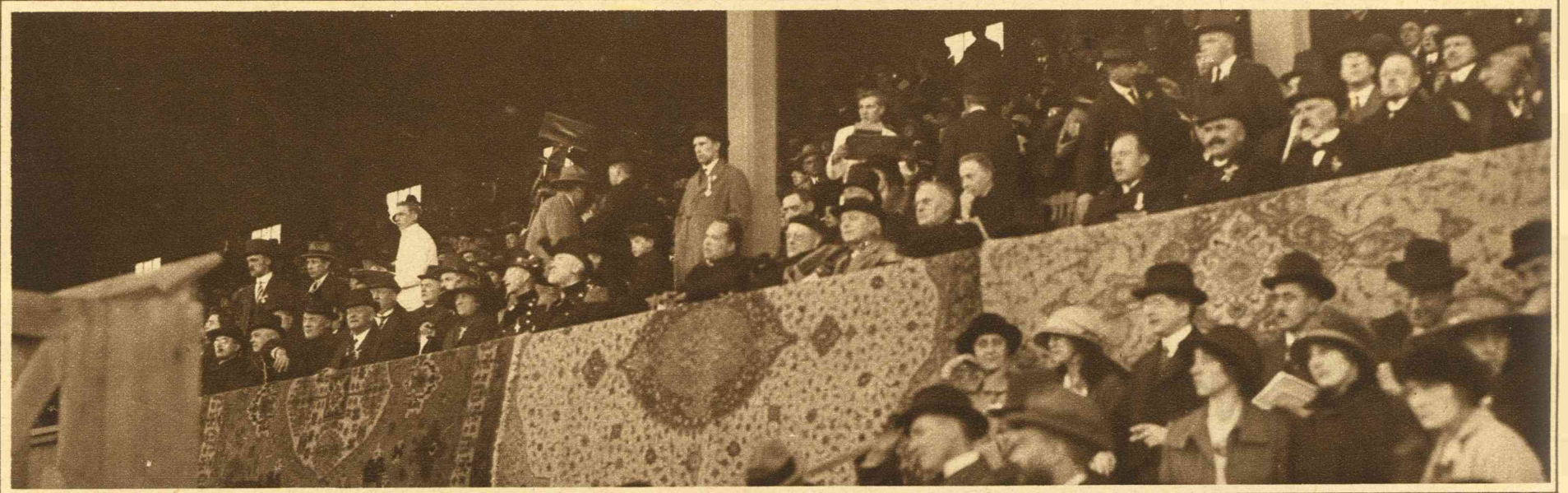
A. W. SIJTHOFF'S UITGEVERS MAATSCHAPPIJ LEIDEN

PRIJS
PER
KWARTAAL
f 2.25
FRANCO
PER POST
f 2.50

Het Eucharistisch Congres te Amsterdam



Tot besluit van het Eucharistisch Congres, dat van Donderdag 19 October af te Amsterdam gehouden is, had Zondag l.l. in het Stadion een meeting plaats, waaraan door ongeveer 40.000 katholieken werd deelgenomen. Voor het begin der samenkomst werd een optocht met banieren door de stad gehouden. Wij geven van deze, voor de katholieken van Nederland onvergetelijke gebeurtenis, een vijftal foto's. Hierboven, links: Het opstellen van den stoet op het Museumterrein. Rechts: het artistieke vaandel van den R.K. Vrouwenbond, afd. Haarlem.



Op de tribune van het Stadion hadden de hooge katholieke Geestelijken en andere autoriteiten plaats genomen.



Links: De optocht wordt geopend door het vaandel van den Eucharistischen Bond. Rechts: De stoet op weg naar het Stadion.

FLORENCE



De piazza della Signoria, met het palazzo Vecchio en de loggia dei Lanzi.



Het kleine, eenvoudige chiostro di San Antonia (rechts tegen de kerk), waar zooveel beroemde mannen leefden.

Geen stad is er ter wereld, die zoozeer als Florence het karakter bewaard heeft van het glorievolle tijdperk, dat wij de Renaissance noemen.

Vijfhonderd jaar geleden was zij een republiek. Giovanni de Medicis regeerde er, te zamen met de Signoria, den raad van edelen, in het palazzo Vecchio (het oude paleis). Dante, in 1265 te Florence geboren, was een eeuw tevoren (1321) gestorven in ballingschap; en ook Boccaccio, de groote zanger zijner verzen, zweeg sinds vijftig jaar. Slechts één der mannen leefde er, die later deze stad tot een bedevaartplaats zouden maken voor allen die de kunst en de schoonheid liefhebben. Hij was een Dominicaner monnik, en hij sleet zijn dagen, eenvoudig, bescheiden, teruggetrokken en vrijwel onopgemerkt, in het klooster van Sint Antonius, waar hij de wanden, de portiek-gewelven, de gangen en de 45 kleine cellen versierde met de beelden zijner kinderlijk vrome fantasie. In de wereld heette hij Giovanni da Fiesole (Jan uit Fiesole), doch men kende hem — en wij allen zouden hem, 500 jaar later, kennen en vereeren — onder zijn kloosternaam: fra Angelico. Fra Beato Angelico was 35 jaar oud, in 1422, en hij had o.a. reeds in het refectorium het marmeren tabernakel beschilderd dat het gilde der rigattieri (uitdragers) aan de monniken had ten geschenke gegeven.

Was het dank zij den verheffenden invloed, welke er van deze sublieme fresco's uitging? . . . Of was het eenvoudig omdat de tijd er rijp voor was en omdat niet alleen in heel Florence, doch ook in Rome, in Venetië, in Genua en in alle steden en dorpen van Italië, een geslacht van goddelijk begaafde kunstenaars stond te ontwaken, een reveil van het genie, dat straks zich ook naar Frankrijk en naar de Zeven Provinciën over-

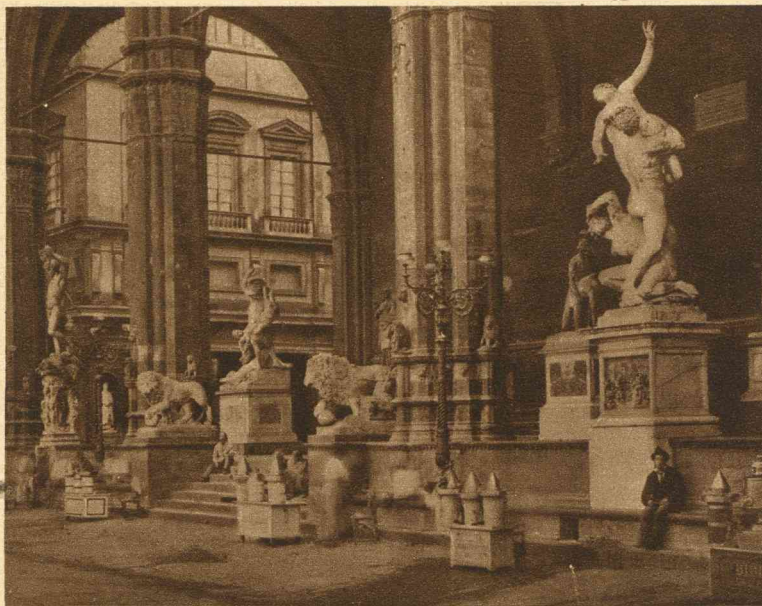
planten zou? . . . Het kleine chiostro di San Antonino, toen het eenmaal door Beato Angelico als een missaal was verlicht, werd het middelpunt waar heel een generatie van groote mannen kwam werken en kwam rusten.

rechter, striemde en geeselde deze Dominicaner monnik de weelde-zucht en ijdelheid zijner tijdgenooten welke de republiek ten verderve voerden; en zoo groot was de macht zijner welsprekendheid, dat een keer honderden nobele Florentijnen het kostbaarste en schoonste wat zij bezaten kwamen opofferen in een reusachtig autodafe, om zich te leeren bescheiden te zijn en niet te pronken met aardschen roem of rijkdom. Een groot schilder: Lorenzo di Gredi, wierp dien dag al zijn werken in het vuur.

Savonarola verheelde zijn afkeer van de Medicis niet, in wie hij de gevaarlijkste vijanden van zijn vaderland zag. Als een waar profeet verhief hij zijn stem tegen den despoot, die verstandig was en hem vrij liet preeken. Doch toen Lorenzo I gestorven was, toonde diens opvolger zich minder ruimdenkend. Pietro de Medicis, de nieuwe heerscher, riep den monnik ter verantwoording, en in 1498 werd de heilige man, te zamen met een aantal zijner gezellen en volgelingen, levend verbrand, op diezelfde piazza della Signoria, waar hij zoo vaak zijn gehoor had meegesleept en begeesterd . . .

Omstreeks dienzelfden tijd — het einde der XVe eeuw — leefden en werkten in het Antonius-klooster nog verschillende andere monniken, wier fresco's en schilderijen wij thans bewonderen, misschien wel als het schoonste wat de wereld ooit heeft voortgebracht: Botticelli (1447—1510), Ghirlandaio (1449—1494), Leonardo da Vinci (1452—1519), en die vroomste en tevens krachtigste van allen, fra Bartolommeo (1475—1517). En nog weer enkele

jaren later kwam uit Urbino een jongeman naar Florence, wiens naam al deze namen overstralen zou en wiens oeuvre, toen hij (1520) als 37-jarige stierf, de bekroning zou vormen van dit schitterende tijdperk — het rijkste tijdperk



De Loggia dei Lanzi.

De dagen waren vervuld. Florence's gouden eeuw brak aan . . .

Giovanni de Medicis wordt opgevolgd door Como, die in de dertig jaren zijner regeering zich den bijnaam zal verwer- van van „Vader des Vaderlands”, en die wanneer hij sterft, op zijn beurt het eerste-burgerschap der republiek zal overdragen aan zijn zoon Lorenzo (el Magnifico), onder wiens bewind de stad (1464—1492) op het hoogtepunt harer glorie zal staan.

Como de Medicis hield van het klooster van Sint Antonius. Men wijst ons de bescheiden cel, waar hij zich vaak voor eenigen tijd onttrok aan de woelige weelde der piazza della Signoria. Maar een ander man zou nog veel meer doen spreken van dit klooster, een die bij den dood van Como een twaalfjarig knaapje was en die opgroeide met het glansvolle despotisme van Lorenzo I: Jeromeo Savonarola. In het prachtlievend feestende Florence, waar de jonge Michelangelo reeds zijn David voltooidde, ging fra Savonarola rond als een boetprediker. Elken ochtend trok hij, in zijn bruine pij — die nog heden in zijn cel ligt temidden van vele andere kostbare relikken —, de kloosterpoort uit, hoog voor zich heen een beeld van den gekruisigden Christus dragend, dat Beato Angelico geschilderd had, en aldus het volk bijeen-roepend tot zijn prediking. Op de piazza della Signoria, aan den voet van het palazzo Vecchio waar de Magriëfieke zetelde als opper-



De somptueuse Dom, in wit en purper marmer-mozaïek, waarnaast de vierkante campanie rijst als gesneden uit ivoor . . .



De zoo fraaie, stemmingsvolle binnenplaats van het Bargello.

der wereld-historie — : Raffaello Sanzio, de schilder der Sixtijnse kapel . . .

Het wonder-aantrekkelijke van Florence is, dat de bezoeker er ook heden ten dage nog geheel omgeven is door al deze schoonheid en extaze, zoozeer vervuld is de stad van prachtig geconserveerde schatten uit dien tijd. En nu bedoel ik niet alleen schilderijen en beeldhouwwerken, doch vooral : gebouwen en monumenten, paleizen en kerken, pleinen en straten. Heel de atmosfeer is er nog als in de dagen van Lorenzo de Medicis en van Savonarola. In de winkeltjes aan de Ponte Vecchio leven nog de goudsmiden precies eender als hun voorvaderen, in wier werkplaatsen de groote prae-raffaelieten als kind hebben gespeeld. Aan de piazza della Signoria staat nog immer ongerept het starre palazzo Vecchio. Het is alsof wij in de loggia dei Lanzi nog Michelangelo zien ronddwalen. Ja, Dante heeft deze stad niet heel veel anders dan zij thans is gekend.

Dat is het verrukkelijke van Florence : dat er juist genoeg is doorheen geleid van den modernen levensstroom om ons in de gelegenheid te stellen deze immense schatkamer op ons gemak te bezien, juist genoeg om haar er tegen te behoeven een „ville morte" te zijn, — en dat dit niet zooveel is dat het (gelijk in Rome) aan het karakter schaden kon. Met vrome piëteit hebben de Florentijnen gansch den stijl hunner stad bewaard en al de schoonheden welke hun superbe voorouders hun nalieten behouden in haar eigen omgeving. Het chiostro di San Antonino leunt daar nog altijd op de piazza San Marco tegen de kerk van dien naam. Alleen heet het thans museum, en staat er in de vestibule een tour-niquet waarbij een controleur 2 lire entree van u vraagt. Overigens is alles volkomen geëerbiedigd: de lievekleine kloostergang rond het nostalgieke tuintje, het refectorium met het Avondmaal van Giovanni Antonio Sogliani, de steenen trap naar de verdieping, waar, langs de gangen in het vier-



kant, de 45 cellen zich rijen, elke cel met een aandoenlijk schoone muurschildering aan den wand naast het venster. Dat is alles onaangeroerd gebleven, en verrassend is hoe goed de fresco's zijn bewaard. Zij stralen een teederheid uit en een emotie, als waren ze geen vijf in plaats van vijf-honderd jaren oud, en geen enkel detail is verloren gegaan.

Dat San-Marco-museum alleen reeds is een reis naar Florence waard. En toch is het slechts een heel klein onderdeel van al het schoone wat in deze merkwaardige stad is te zien. De Uffizi, waar de beroemde meesters van alle eeuwen en alle landen schitterend vertegenwoordigd zijn ; het palazzo Pitti met zijn pinacothek welke o.a. een verzameling zelf-portretten bevat, waarin maar weinig schilders van wereld-naam ontbreken ; het palazzo Vecchio nog geheel zooals het was toen de Raad van Vijfhonderd er zetelde ; het Bargello (Nationaal Museum) met zijn zoo fraaie, stemmingsvolle binnenplaats en zijn sublieme collectie marmers van Michelangelo, Donatello en anderen ; de somptueuse Dom in wit en purper marmer-mozaiek, waarnaast de vierkante campanile rijst als gesneden uit ivoor ; de magnifieke loggia dei Lanzi, zoo prachtig gemeubeld met zeldzaam mooie beelden ; . . . tien musea, veertig kerken, vijftig paleizen ; . . . en nog zooveel meer, en nog zoo heel veel meer, — dat alles maakt van Florence een stad van rijke schoonheid en herinnering, een bewonderenswaardig, uitermate boeiend pelgrimsoord der kunst . . .

Ook wat natuurschoon aangaat is Florence zeer bevoorrecht. Er zijn in zoowel als buiten de stad vele aantrekkelijke wandelingen te maken. De tuinen van het koninklijk paleis van Boboli bijv. — Donderdags- en Zondagsmiddags voor het publiek geopend — behooren tot de mooiste van Italië. De Cascines, op den rechter Arno-oever, vormen de meest geliefde wandelplaats der Florentijnen. Maar de fraaiste wandeling vormt ongetwijfeld die welke langs de viale

dei Colli voert. Dit is iets dat in heel Europa zijn weerga niet vindt. Stel u voor : een prachtige macadam-weg, 18 meter breed, versierd met boomen, planten en bloemen, met fonteinen en beeldengroepen, eh zich slingerend, over een afstand van 5 kilometer, over de heuvels aan den Zuid-kant der stad. Hier en daar verbreedt hij zich tot een park of een plein, zooals op de piazzale Michelangelo, van waar ge het schoonste panorama geniet dat ge u denken kunt.

In de omstreken der stad kan men excursionneeren naar alle richtingen. De met wijnstokken begroeide bergen bieden gelegenheid tot uitstapjes, vrijwel tot in het oneindige. Overal ontmoet ge oude kerken en kloos-

Kleederdrachten uit Noorwegen



De op deze pagina afgebeelde foto's geven een interessant idee van de Noorweegsche nationale kleederdracht, zooals men die nog door een groot deel der bevolking vooral op Zon- en Feestdagen dragen ziet. Zooals men weet, zijn de bewoners, behalve een aantal Lappen en Finnen, van Noord-Germaanschen stam, en hechten zij nog zeer aan hun oude, traditioneele gebruiken, die voor folkloristen daarom een zeer interessant studie-materiaal opleveren.

ters, belangwekkende ruïnes, heerlijke villa's en verrassende vergezichten. En wanneer het al te warm wordt in de stad, hebt ge in Livorno en in Viareggio (op drie uur sporen ongeveer) de zee, met een koelte-doorwaaid, bekoorlijk strand.

Toch moet ik u afraden midden in den zomer naar Florence te gaan. Het beste seizoen is April—Juni of wel September-November.

Leo Faust.

OPDE PROEF GESTELD

Er is niets aan te doen, Harry ; ik kan je niet langer geld blijven leenen. Een jongeman als jij moet leeren te leven van zijn inkomen en niet altijd schulden maken, die hij niet kan betalen."

Sir Marmaduke Warden sprak ernstig, maar niet onvriendelijk, terwijl hij met zijn rug naar het vuur gekeerd stond, in de ruime bibliotheek van Eagle Lodge. Zijn neef, Harry Brandon, zat in een armstoel, en zag er allesbehalve vroolijk uit.

„U hebt volkomen gelijk, oom — in theorie. Maar ik denk dat u met uw rijkdom, zich niet kunt voorstellen hoe moeilijk het voor mij, met mijn drie pond per week is om den schijn op te houden, vooral als — als —"

„Ik begrijp wat je zeggen wilt — als er een meisje in het spel is en je moet haar wenschen inwilligen en haar onthalen, alsof je een rijk man waart. Harry, mijn jongen, je bent wel dwaas, om je nu reeds aan een meisje te verbinden, op jou leeftijd, nauwelijks vijf en twintig. Ik was verstandiger : ik was niet getrouwd voor mijn vijf en dertigste."

„Maar u hebt ook nooit het geluk gehad Flora te ontmoeten toen u jong was, oom," zei Harry lachend.

„Jou Flora is zeker goed in haar soort, maar de tegenwoordige meisjes zijn niet te vergelijken met die van toen ik jong was. Maar zooals ik zei, ik kan het niet goedkeuren, dat je boven je inkomsten leeft, meisje of geen meisje, en ik zal je er niet in aanmoedigen."

„U kunt beter doen dan dat, oom ; u kunt mijn inkomen groot genoeg maken om mij zulke uitgaven te kunnen veroorloven."

De oude man opende de oogen en staarde zijn neef aan. „O, dus wat je wenscht is verhooging ? Maar waarom zou ik —"

„Nee, dat is niet precies wat ik bedoel, oom. Tien jaar geleden, toen ik de school verliet en op het kantoor kwam, zinspeelde u er op dat ik, als ik mij er bekwaam toe voelde, na eenigen tijd deelgenoot in de firma zou kunnen worden. Ik heb er u later nooit aan herinnerd, maar ik heb het niet vergeten. En u zult wel toestemmen, dat ik hard gewerkt heb, en dat ik volkomen vertrouwd ben met alle details van het bedrijf, en nu ben ik nog slechts een gewone klerk, met drie pond per week. Ik had zeker een heel andere positie verwacht."

De oude man liep eenige malen de kamer op en neer, vóór hij sprak.

„Ik veronderstel dat je gelijk hebt, Harry. Ik deed die belofte en ik heb ze niet vergeten, maar ik vergeet dat de tijd snel voorbijgaat. Je lijkt me altijd nog zoo'n jongen, Harry, en ik heb in 't geheel niet bemerkt dat je een man geworden bent. Daardoor komt het dat ik nooit meer over de zaak gedacht heb. En ook nu ben ik er nog niet geheel zeker van dat ik je als compagnon in een firma als de onze zou kunnen opnemen. Onze zaak is wereld-bekend en de firma staat zeer hoog aangeschreven, maar niettemin zou een enkele verkeerde zet ons kunnen ruïneeren."

Harry ging voort zijn zaak te bepleiten, want hij begreep dat het nu het juiste oogenblik was om dit onderwerp te bespreken. Maar de oude man wilde zich niet laten bepraten.

„Je bent bekwaam genoeg, Harry, maar ik ben niet zeker van je karakter. Slechts een man met een sterk en standvastig karakter kan die positie behoorlijk vervullen en de wijze waarop jij je bij verschillende gelegenheden in schulden hebt gestoken, is mij geen waarborg, dat je in alle omstandigheden ten volle je plicht zult weten te doen. Enfin, laat de



zaak maar aan mij over, ik wil er nog eens over denken. Ik zal je die tien pond nu geven, maar dit is dan ook de laatste maal."

En hiermede moest Harry tevreden zijn.

Een week was verlopen na het gesprek tusschen Harry Brandon en zijn oom, en nog steeds vervulde hij zijn bezigheden als klerk op het kantoor van de heeren Warden, Hanscott en Co.

Sir Marmaduke liet hem roepen in zijn privé-kantoor.

„Sluit de deur, Harry, en ga zitten."

„Ja, mijnheer." Harry sprak gedurende de werktijden altijd tegen zijn oom, alsof er in 't geheel geen verwantschap tusschen hen bestond.

„Ik wenschte dat je voor mij naar Canada ging, Harry, voor een zaak van gewicht. Er is mij een aanbieding gedaan, een uitgestrekte landstreek in West-Canada te koopen, die kan blijken zeer winstgevend te zijn, en nu wilde ik dat jij er heen ging om het te onderzoeken en wanneer het met de beschrijving overeenkomt, het op jouw naam te koopen. Begrijp je mij ?"

„Gedeeltelijk, mijnheer ; maar ik heb geen geld."

„Ik zal je contanten geven voor je uitgaven, en een wissel voor tienduizend pond op een Canadeesche bank om de zaak tot stand te brengen, en als je het werk tot mijn genoegen ten uitvoer brengt zal er bij je terugkomst een groote honderd pond voor jou op overschieten."

„Dank u, mijnheer. Wanneer moet ik vertrekken ?"

„Dadelijk, zoo spoedig je kunt. En luister, Harry — het is een particuliere zaak. Niemand buiten jou en mij moet er iets van weten, voordat je terug bent, ook mijn compagnon niet."

„Ik zal er aan denken, mijnheer."

„Je begrijpt, als het bekend werd dat wij het land wilden

koopen, zou de prijs verdrievoudigd worden. Daarom wensch ik dat je op je eigen naam koopt, en bij je terugkomst wordt het aan de firma overgedragen."

Om Harry recht te doen zij vermeld, dat zelfs Flora Deane geen bijzonderheden wist omtrent zijn zending. Zij wist alleen dat hij voor dringende bezigheden naar Canada was gegaan en hij had haar ingefluisterd dat, als het hem meeliep, zij een aardig sommetje gelds zouden kunnen wegleggen voor den tijd dat zij een eigen nestje zouden gaan inrichten —

Harry Brandon keerde terug naar zijn pension in de kleine stad in het Westen, vermoeid, maar zeer tevreden. Zijn onderzoek was afgelopen en hij had er zich van overtuigd, dat het bewuste land een prachtige geldbelegging zou blijken te zijn. Er waren oliën op niet te groote diepte en klaarblijkelijk in zeer groote hoeveelheid aanwezig en met arbeid en machines zou er een rijke vergoeding verkregen worden voor het geld dat er in gestoken werd.

„Een telegram voor u, mijnheer."

Harry brak de enveloppe open en zag dat het een kabeltelegram uit Londen was.

„Uw oom, Sir Marmaduhe, is ernstig ziek."

Het was onderteekend door den huisknecht van Eagle Lodge.

Harry was besluiteloos, wat te doen. Zou hij voortgaan met zijn instructies uit te voeren of moest hij wachten op nadere orders? Hij besloot te wachten tot den volgenden

DE KRONING VAN HET ROEMEENSCH KONINGSPAAR



Den vijftienden October had te Alba Julia in Zevenburgen (Roemenië) met veel ceremoniël de kroning plaats van het Roemeensch koningspaar tot koning en koningin van Groot-Roemenië. Wij brengen deze plechtigheid in beeld door een viertal fraaie foto's, op deze pagina gereproduceerd. Hierboven: Koningin Marie van Servië (een Servisch officier draagt haar sleep) naast koningin Elisabeth van Griekenland op weg naar de kerk waar de kroning plaats had.

Marmaduhe op reis was. Als dat in orde is, zal het mij genoeg doen, wanneer u zoo spoedig u kunt uw werkzaamheden hervat."

„Ja, mijnheer."

Harry aarzelde en opnieuw kwam de verzoeking over hem. Blijkbaar wist de heer Hanscott niets van de zaak af en hij kon zwijgen en de rijke olievelden als de zijne beschouwen.

Maar zijn besluit was spoedig genomen.

„Excuseer mij, mijnheer, maar nu Sir Marmaduhe helaas in mijn afwezigheid is overleden, zal ik mijn verslag aan u moeten doen. De zaak was in zekeren zin particulier, maar zij had toch het voordeel van de firma ten doel."

In weinig woorden gaf Harry nu een uitlegging van zijn zending en het resultaat daarvan.

„Hier zijn de papieren, mijnheer, en ongetwijfeld zult u de overdracht van de bezitting aan de firma te zijner tijd in overweging nemen. U zult het zeker een prachtige kapitaalbelegging vinden."

Hanscott's oogen glinsterden en hij stak den jongen man hartelijk zijn hand toe.

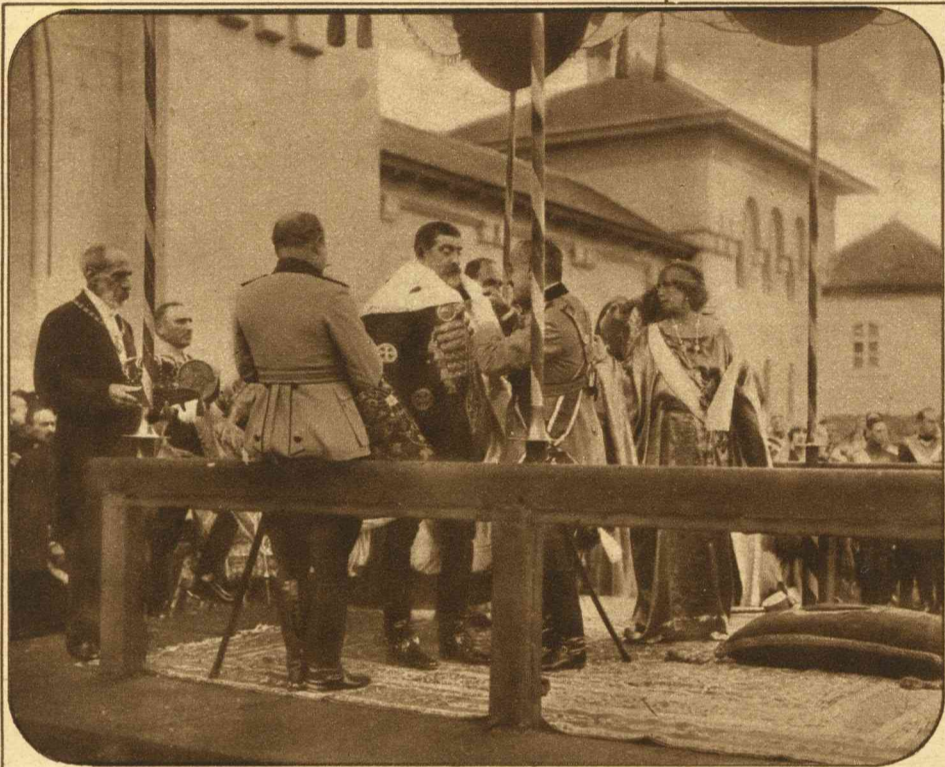
„Ik dank u uit naam van de firma, mijnheer Brandon. Uw diensten zullen niet vergeten worden."

Toen Harry zich omkeerde om het kantoor te verlaten riep Hanscott hem terug.

„Ik veronderstel, mijnheer Brandon, dat u naar Eagle Lodge wilt gaan om uw tante, Lady Warden te bezoeken?"

„Juist, mijnheer. Ik had heden middag willen gaan."

„Zoudt u er niets tegen hebben nu dadelijk te gaan? Ik



Een hooggeplaatst officier gespt Koning Ferdinand den kroningsmantel em. Links op de foto de Roemeensch minister van oorlog Marderascu met de voor den koning bestemde kroon.



Koning Ferdinand zet, nadat hij zelf gekroond is, zijn gemalin de kroon op het hoofd.

dag. Toen ontving hij een tweede telegram: „Sir Marmaduhe is heden avond overleden."

Maar ditmaal had Harry reeds het plan vastgesteld om het contract in orde te maken, en eenige dagen later waren de eigendomsbewijzen in zijn bezit en was hij gereed om terug te keeren.

Toen kwam een denkbeeld bij hem op, een denkbeeld dat hem met zulk een kracht aangreep, dat het hem op het eerste oogenblik onmogelijk was er rustig over na te denken.

Niemand buiten hij zelf wist van zijn zending, want Sir Marmaduhe had uitdrukkelijk herhaald, dat het een geheim was voor de andere firmanten. De bezitting was op zijn eigen naam gekocht en ook de acten stonden op zijn naam. Voor zoover iemand kon weten was het land nu zijn eigendom. Waarom zou hij niet in Canada blijven, geld opnemen om de olievelden te ontginnen, en op die wijze tot welvaart en fortuin geraken?

Hoe meer hij er over nadacht, hoe meer het idee hem aantrok. Hij kon na eenige maanden Flora over laten komen en zij zouden hun huwelijksleven kunnen aanvangen onder omstandigheden, die korten tijd geleden nauwelijks mogelijk gescheenen hadden. Hij achtte het niet waarschijnlijk dat zijn oom hem veel geld had nagelaten, want deze had zelf een groote familie, die zijn vermogen wel erven zou.

Dit bracht hem tot een andere overweging. Nu zijn oom er niet meer was, zou de firma misschien niet meer zoo op zijn diensten gesteld zijn, en in ieder geval zouden zijn vooruitzichten nu veel minder gunstig zijn. Hij kon er nooit meer op hopen deelgenoot in de zaak te worden. Het zou ongetwijfeld dwaas zijn deze zoo gunstige gelegenheid, die nu onder zijn bereik lag, te laten voorbijgaan. En wellicht had zijn oom hem toch de bezitting wel willen schenken.

Dit waren de gedachten van den jongen man, terwijl hij op een avond in zijn hotel te Montreal zat. Toen het tijd was om naar bed te gaan, had hij zijn plannen geheel uitgewerkt en was hij besloten om terug te gaan en alles in orde te brengen voor de ontginning van zijn nieuw eigendom.

Den volgenden morgen bij het ontbijt echter maakte hij zichzelf uit voor een gemeene schurk en verwenschte hij zich zelf omdat hij zoo zwak was geweest er aan te denken het vertrouwen te misbruiken dat zijn nu overleden oom in hem gesteld had.

„De heer Hanscott wenschte je te spreken, Brandon, zodra je terug kwam."



Het koningspaar schrijdt, na de kroning, onder den baldakijn voort over het plein waar de plechtigheid plaats had.

Een van de klerken begroette Harry aldus toen hij op den morgen van zijn terugkeer te Londen het kantoor binnentrad.

Harry had zijn bagage naar huis gezonden en was eerst naar het kantoor gegaan, om rapport uit te brengen aan de hoofden van de firma.

„Zoo! Verheugd u te zien, mijnheer Brandon!" zei de tweede compagnon hartelijk. „We hebben uw hulp gemist. Ik begrijp dat u voor een particuliere bezigheid voor Sir

heb een dringenden brief voor Lady Warden en het zou mij aangenaam zijn als u dien persoonlijk voor mij zoudt willen bezorgen."

Harry stemde gereedelijk toe en een half uur later werd hij op Eagle Lodge ontvangen door den ouden huisknecht. „Gaat u maar naar de bibliotheek, mijnheer; ik zal den brief dadelijk overhandigen."

Harry nam plaats en wachtte, terwijl hij zich afvroeg hoe zijn tante en zijn neven den zwaren slag zouden dragen. Het huis zou voor hem nooit meer zijn zooals vroeger, zonder de tegenwoordigheid van den ouden baronet.

Hij draaide zich om toen de deur plotseling geopend werd, en stond verstomd van verbazing.

Sir Marmaduhe stond voor hem, glimlachend, en zoo gezond als ooit.

„Wat ter wereld! — Hoe, oom, bent u — werkelijk —"

„Of ik leef? Ik geloof het wel, m'n jongen. Betast mij maar eens, als je mij niet vertrouwt. Verheugd je te zien, Harry, zeer verheugd."

„Maar oom, zij telegrafeerden mij, dat u dood was."

De oude man begon hartelijk te lachen.

„Ik zond het telegram zelf, Harry, en ik bracht Hanscott van alles op de hoogte."

„Maar — ik begrijp u niet. Waarom deed u dat?"

„Ga zitten, Harry. Herinner je je waarom ik er niet toe kon besluiten, je als compagnon in de firma op te nemen?"

„Waarom, ja; u zei, u was er niet zeker van, dat ik standvastig genoeg van karakter was."

„Precies. En nu ik er de proef van nam is er geen reden voor langer uitstel. Ik heb mijn notaris getelefoneerd; hij zal vanmiddag hier komen, om de akte van vennootschap op te maken. Wil je hier de lunch blijven gebruiken en wachten tot hij komt?"

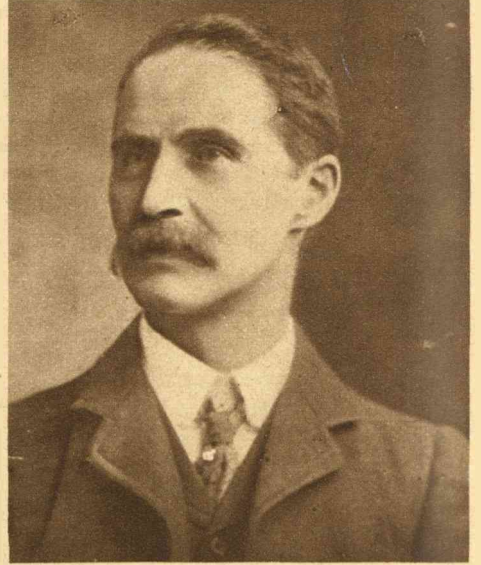
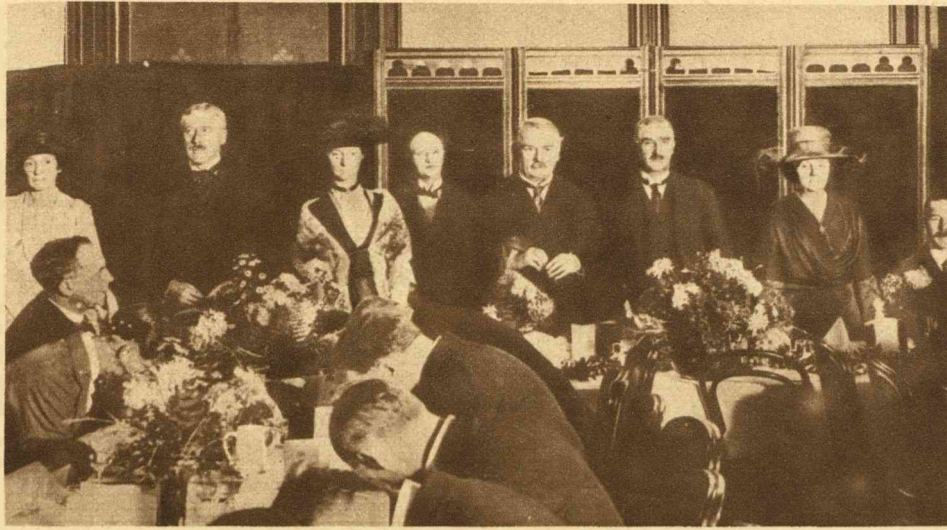
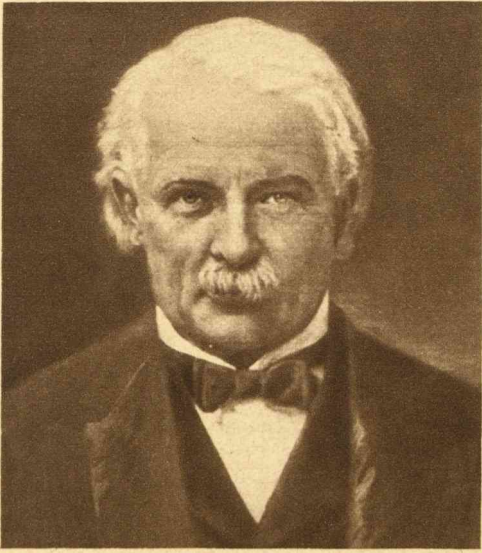
Harry bloosde werkelijk; hij was geheel verbluft.

„Het is heel vriendelijk van u, oom, maar — ik wil liever Flora gaan opzoeken en haar alles vertellen. Ik zal zorgen intijds terug te zijn voor den notaris."

ERVARING.

De wereld is een wonderboek,
Het maakt zijn lezer wonder kloek,
Maar wie 't zonder oordeel leest
Die blijft gelijk hij is geweest.

VAN HEINDE EN VERRE



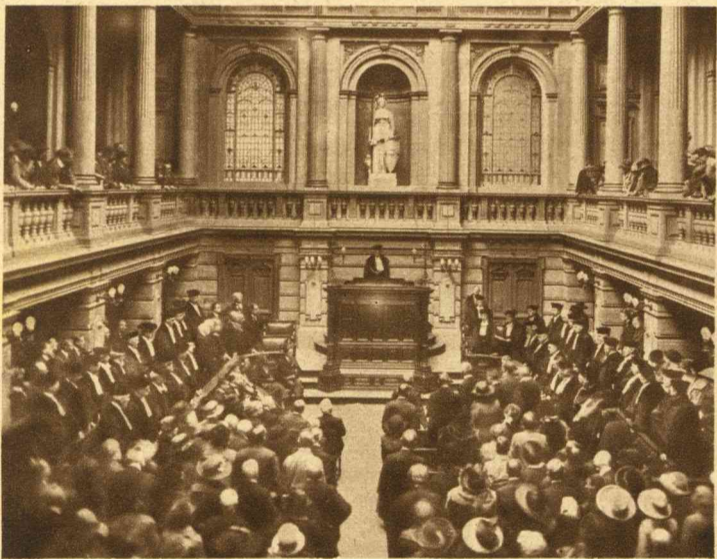
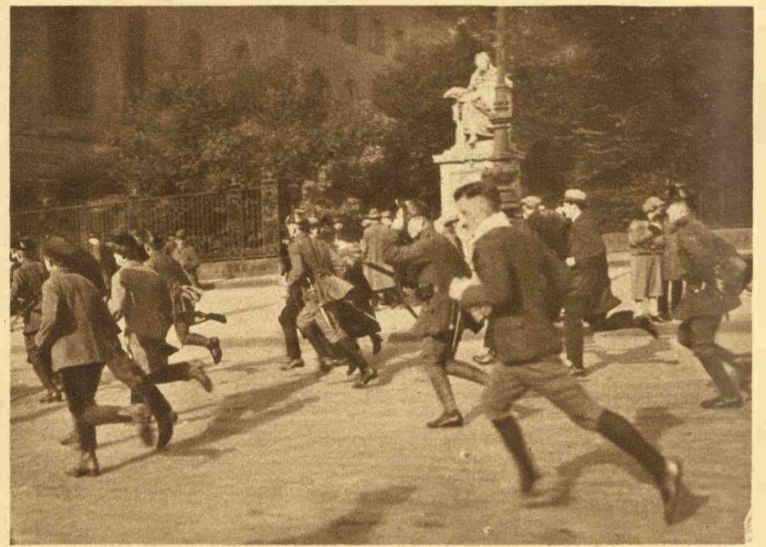
Het aftreden van de Engelsche regering.

Als een gevolg van het besluit der conservatieve ministers en parlementsleden om de conservatieve partij aan den aanstaanden verkiezingsstrijd te doen deelnemen als een onafhankelijke partij, heeft de engelsche regering besloten af te treden. Wij geven naar aanleiding hiervan, links: het portret van Lloyd George, den minister-president, wiens politiek de laatste weken aan een strenge critiek onderworpen was. Midden: Lloyd George houdt ter verdediging van zijn politiek een rede in het gebouw der „Reform Club” te Manchester. Rechts: Bonar Law, die als kabinetsformateur optreedt.



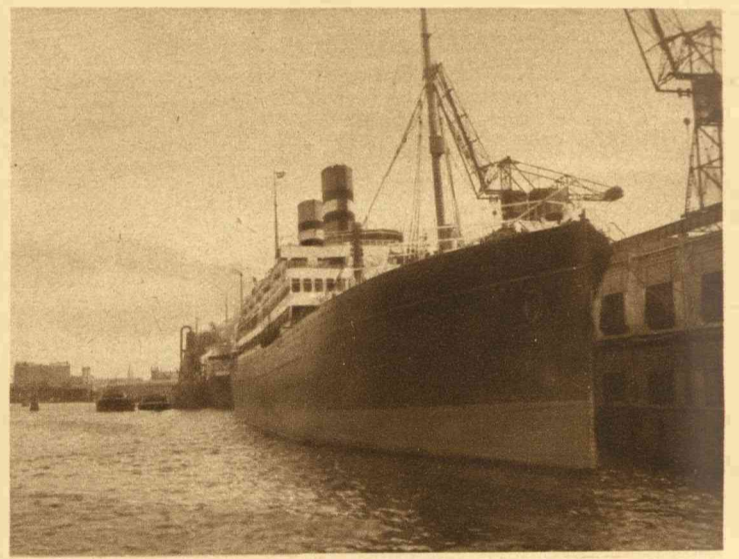
De onlusten te Berlijn.

Zondag 15 October trachtten de communisten een vergadering van den „Bond voor Vrijheid en Orde” in het circus Busch te Berlijn te verhinderen. Het kwam tot bloedige botsingen, waarbij één doode viel en verscheidene personen gewond werden. Links: Communisten vallen een politieken tegenstander aan. Rechts: de militaire politie en voorbijgangers ijlen de aangevallenen ter hulp.



Eere-promotie van den heer Jac. P. Thijse.

Maandag 16 October had in de aula der Gemeente-Universiteit te Amsterdam de promotie plaats van den heer Jac. P. Thijse tot doctor honoris causa in de wis- en natuurkunde. Onze linker foto werd genomen terwijl de heer Thijse voor de hem te beurt gevallen onderscheiding bedankt. Rechts: het portret van den doctor honoris causa.



Het s. s. „Volendam”,

het nieuwste stoomschip van de Holland-Amerika-lijn, in de haven van Rotterdam. De „Volendam” behoort tot de meest modern ingerichte schepen. Zij is in Glasgow gebouwd en te Belfast van machines voorzien.



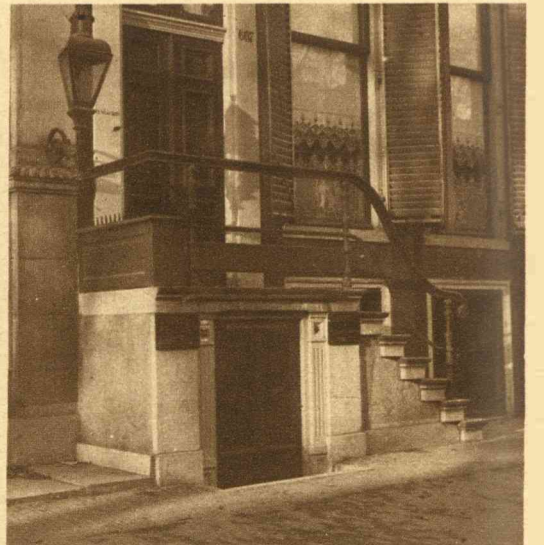
Het standbeeld van koning Willem II

dat op het Buitenhof te 's-Gravenhage staat, zal worden afgebroken, omdat het juist midden in de verkeers-Gevangenpoort-Hofweg staat. Er worden thans pogingen aangewend, hetzelfde beeld niet meer ergens anders neer te zetten, maar het door een ander te vervangen.



Amsterdam's stadsschoon bedreigd.

De fraaie 17-eeuwsche gevel voor het perceel Heerengracht 613 (rechts op de linker foto) zal voor het Amsterdamsch stadsschoon verloren gaan en vervangen worden door een nieuwen en modernen gevel. Dit is des te meer te betreuen, wijl deze gevel het pendant is van dien van perceel Heerengracht 607 en met de daartusschen staande een harmonisch geheel vormt (zie de linker foto). De stoep van dezen gevel, die eveneens met dien van perceel 607 (zie de foto rechts) een pendant vormde, is reeds afgebroken.



HET MODEL VAN DEN SCHRIJVER

Gemakkelijk leunend in de fluweelen kussens, zat Mr. F. C. Gijsen, Officier van Justitie, als eenig passagier in een eerste-klasse compartiment van den trein, die op het punt van vertrekken stond. De conducteurs sloegen de coupédeuren dicht, de chef hief het groen-witte signaalteeken omhoog, en de rij wagens, getrokken door den zwaren Jumbo, zette zich in beweging. En op dat oogenblik werd zijn coupé geopend en een passagier sprong nog in den reeds rijdenden trein. Mr. Gijsen keek op van zijn courant, en zag dat de nieuwe passagier een vrouw was.

„En een knappe verschijning bovendien!” zei hij tegen zichzelf. „Maar wàr heb ik haar meer gezien! Ik kèn haar. Als zij haar haar anders droeg en er niet zoo bleek uitzag. . . .”

Plotseling ontmoetten haar oogen de zijne.

„Eh — pardon!” mompelde hij, en begon zich weer met zijn courant bezig te houden.

Eenigszins geagiteerd installeerde zijn medepassagiere zich in den hoek tegenover hem. Toen de trein een eindje buiten het station was, leunde zij een weinig voorover en zei: „Mijnheer Gijsen. . . .”

houd er niet van, om het geval voor een tweeden keer uiteen te zetten, om u aan te toonen, dat de conclusie die ik trok, juist was. Haar eigen raadsman. . . .”

„Ach — haar raadsman! Een oude, aftandsche advocaat tegen Mr. Gijsen! Kom! Dat was geen duel: u met een zwaard, en hij met een gebroken zakmes!”

„Uw zuster kon appèl hebben aangeteekend!”

„Dat had zij kunnen doen, maar zij was òp. Haar zenuwgestel was geschokt door het feit, dat haar intieme leven zoo in 't openbaar werd belicht. Schaamte en angst weerhielden haar. U moet niet vergeten, dat het maar een vrouw is. . . .”

„U kunt gelijk hebben! Maar dat verandert aan de feiten niets. Uw zuster is gehoord, schuldig bevonden en tot zeven jaar gevangenisstraf veroordeeld, daar zij haar echtgenoot, mijnheer Winsing, den schrijver, doodde.”

„Juist! En nu zou ik u die hoofdstukken van de geschiedenis willen vertellen, die de Rechtbank niet gehoord heeft.”

„Als u daar op staat,” zei Mr. Gijsen koel. Maar er was toch belangstelling in zijn oogen, en dit ontging haar niet.

„Luister dan. . . . George Winsing was een buitengewoon man; maar hij was heelemaal niet het genie, waarvoor hij zichzelf hield. Er waren zelfs tijden, dat hij niet eens knap was. Hij had een goed geheugen en hij kende de techniek van 't schrijven. Maar verbeelding, juist zoo noodzakelijk voor een schrijver, had hij niet. Hij kon zijn karakters niet uitbeelden, niet tot werkelijkheid maken. En dat wist-ie. Toch werkte hij

haar aanstelling een valstrik lag.” — Een oogenblik zweeg de vrouw en zuchtte. . . .

„Gaat u verder!” zei Mr. Gijsen, en er klonk belangstelling in zijn stem.

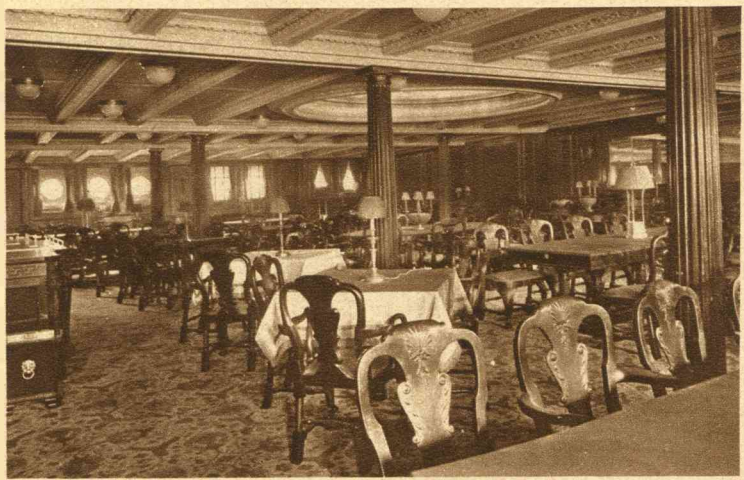
„Ja — eh. . . . Winsing wist — ik vermoed dat Yohoma hem dat verteld heeft — dat hij haar nog voor zijn doel moest winnen. Hij deed dit op een eenvoudige, onverdachte manier, die nimmer aan eenige familiariteit deed denken. De kamer, waarin zij werkten, zag op den tuin uit. Het was een prettige, kleine kamer, met openslaande deuren, en hij zorgde altijd dat er bloemen en een doos met bonbons op haar lessenaar stonden. . . .

Op zekeren dag bracht hij een antieken spiegel mee, in een breede lijst, waarin weer kleinere spiegels gezet waren. U zult die wel eens bij antiquairs gezien hebben. . . .”

„De spiegel, dien U bedoelt, was op de terechtzitting aanwezig.”

„O ja — ik dacht er niet aan. Winsing hing hem aan den muur, zóo, dat hij 't meisje, terwijl zij werkte, weergaf. Als zij aan haar lessenaar zat, kon hij haar beeltenis duidelijk zien. niet éénmaal, maar vermenigvuldigd ook door al die kleine spiegels. In 't begin vermaakte haar dit, maar na eenigen tijd begon het ding haar zenuwachtig te maken. Toch wilde zij niet vragen, het weg te nemen.

Ik weet nu, wat een meer ervaren vrouw of meisje direct geweten zou hebben: dat die spiegel het voornaamste aandeel moest hebben in de hypnose, die hij volgens Yohoma's



De „Flandria”, het nieuwe passagiersschip van den Koninklijken Holl. Lloyd.

In aansluiting met de reeds in ons vorig nummer gereproduceerde foto's van de „Flandria”, het nieuwe passagiersschip van den Kon. Holl. Lloyd, brengen wij op deze pagina nog een aantal fraaie opnamen van enkele eerste-klasse intérieurs. Hiernaast, links: De eetzaal der eerste klasse. Rechts: De Rooksalon voor de eerste-klasse passagiers.



Links de Salon rechts de Schrijfzaal met Bibliotheek der eerste klasse.

Hij liet de courant op den grond vallen. Misschien had zij wel bemerkt, dat zijn lezen maar een voorwendsel was geweest om zich een houding te geven nadat hij haar zoo gefixeerd had, want in werkelijkheid waren zijn gedachten bij de strafzaak tegen Mevr. Winsing geweest, waarbij hij de vorige week als openbaar aanklager was opgetreden en waarvan de beklagde sprekend gelek op de dame, die nu bij hem in denzelfden coupé zat. Hij herinnerde zich, hoe een oudere zuster van de beklagde als getuige voor de rechtbank geweest was.

„Ja,” zei de vrouw tegenover hem, als raadde zij zijn gedachten, „ik ben het. En ik reis met U mee naar Zevenaar om twee redenen. In de eerste plaats, heb ik daar familie, en in de tweede plaats omdat ik wist, dat u óok met dezen trein ging. En ik zou graag een heeleboel dingen met u bepraten. . . .”

„Dat is mogelijk!” zei Mr. Gijsen, terwijl zijn staalblauwe oogen zich diep in de bruine oogen van zijn medepassagiere boorden. „Alleen hoop ik maar, dat ze geen betrekking hebben op de zaak van uw zuster. Die is afgedaan.”

„En toch betreffen zij juist deze aangelegenheid,” antwoordde zij. „Het was uw requisitoir, Mr. Gijsen, uw. . . ik zou bijna zeggen: onbarmhartig requisitoir, dat tot de uitspraak leidde, dat. . . .”

„. . . . Uw zuster schuldig was! Juist! En daarmee is de zaak dus geëindigd.” Hij greep weer naar zijn courant.

Zij zuchtte diep, en het klonk alsof haar ziel door duizend angsten benauid werd. . . .

„Wat wilde u mij eigenlijk vertellen?” zei hij ten slotte. „De waarheid omtrent mijn zuster, die, als men rechtvaardig was geweest, thans vrij zou zijn.”

„U vergist zich. De zaak was zoo helder als de dag. Ik

hard, zichzelf wijsmakend dat het wel beter zou worden, dat hij wel slagen zou in zijn plan de wereld eens door zijn arbeid te verbazen. Maar ten slotte voelde hij, dat hij nooit bereiken zou, wat hij zich had voorgesteld. Toen dit werkelijkheid voor hem geworden was, kwam hij in aanraking met iemand die zich voor helderziend uitgaf en die beweerde dat hij de geestelijke eigenschappen van een mensch ontdekken en opvoeden kon. Die man noemde zich Yohoma. Toen Winsing voor de tweede maal met hem sprak, zei Yohoma tegen hem:

„Ik zou u heel wat voorschriften en regels kunnen geven. . . . maar om die in praktijk te brengen zijt gij reeds te oud. U heeft echter inspiratie noodig, een voorbeeld waarnaar u werken kunt, die u toont, wat uw fantasie niet scheppen kan. Een vrouw moet het zijn. . . .”

Winsing had niet veel vertrouwen in dien raad, en hij zei dit onomwonden.

Maar Yohoma antwoordde: „Het geneesmiddel dat faalt, kan altijd nog weggegooid worden. Als het meisje u niet bevalt, ontslaat u haar.”

„Nu ja — maar waar zal ik een meisje vinden dat mijn gebrekkige fantasie aanvult?”

„Daar zorg ik voor,” zei Yohoma.

En hij hield zijn woord. Eenige dagen later reeds kwam het meisje zich bij Winsing aanmelden. U heeft mijn zuster in de bank der beklagden gezien, en u zult zich herinneren, dat de couranten schreven, dat zij mooi was. Ik zou wel eens willen weten wat zij van haar gezegd zouden hebben, toen zij voor 't eerst bij Winsing kwam. Zij was toen nauwelijks twintig jaar en geheel onbekend met de wereld. Zij dacht dat zij geëngageerd was als privé-secretaresse van een groot schrijver en zij had geen oogenblik vermoeden dat er achter

voorschrift op haar moest uitoefenen. De heele opzet was haarfijn uitgesponnen. Zoals trouwens al het werk van Winsing was. Hij bedacht het geraamte van zijn roman, dicteerde het verhaal tot een emotie-vol punt bereikt was — en wilde met al de kracht van zijn denken, dat het meisje die emoties zou vertoonen. Ik vertel het beknopt, mijnheer Gijsen, maar u begrijpt wel wat ik bedoel?”

„U bedoelt, dat zij voor hem was, wat een model voor een schilder is?”

„Hij ging zelfs verder. Hij hypnotiseerde haar door dien spiegel. In dien tijd — u moet zich dat herinneren — was hij haar niet onverschillig geworden. Deze emotie was echter niet door den spiegel beïnvloed. Haat — vrees — afgunst — al die gevoelens gaf zij, als sujet, weer, maar zij vervaagden uit haar herinnering, zoodra zij van haar lessenaar opstond of wanneer Winsing ophield met dicteeren. Doch haar gevoelens voor den schrijver bleven dezelfde.

Van den zomer werd zij plotseling ziek — zoo ziek, dat zij volslagen rust moest gaan houden. De dokter zei, dat zij zich overwerkt had, maar het was natuurlijk de invloed van Winsing op haar zenuwgestel. Hij was juist halverwege aan een boek, dat hem, naar Yohoma's zeggen, tot den grootsten realist van ons land gemaakt zou hebben. De tegenslag maakte hem woedend, temeer daar het meisje op advies van den dokter, als zij beter was, naar een anderen werkkring moest uitzien. Als zij wegging, zou ze heel waarschijnlijk nooit weer terugkomen. Daarom moest hij voorkomen, dat zij wegging. Hij wachtte een gunstig oogenblik af en vroeg haar ten huwelijk. . . .”

„Een oogenblik. Uw zuster vertelde u al die dingen, en u vermoedde niets?”

„Lieve Hemel, neen! Niets! . . . Het huwelijk werd een maand later voltrokken. Zij gingen niet op reis. Winsing, ongeduldig als hij was, wilde geen risico loopen om haar als model te verliezen. Er mocht geen dag omgaan, dat hij haar niet in den spiegel zag. Eenige maanden later was zijn boek gereed. U weet, wat een opgang het maakte. Winsing was er nu! En mijn zuster was gelukkiger dan zij ooit geweest was, behalve dat op den achtergrond van haar denken steeds de spiegel was. Zij ging nu begrijpen dat deze op de een of andere wijze haar wil beïnvloedde. Zij haatte het ding. En soms vroeg zij zich wel eens af, of Winsing vermoedde hoe 'n nachtmerrie 't voor haar was. Maar als hij 't al vermoedde — hij zei niets. Al zijn gedachten waren geconcentreerd op het tweede werk, dat het eerste nog overtreffen moest.

Op zekeren middag, toen de opzet van het boek gereed was, ging hij naar Yohoma. Dien vertelde hij alles omtrent mijn zuster. Yohoma luisterde tot hij was uitgesproken en zei toen lachend:

„Zal ik je eens zeggen, wat ik denk? De vogel is uit het kooitje gevlogen, en als zij vrij is, zal je haar nooit weer vangen. Dan heeft je wil geen invloed meer op haar.”

Winsing begreep het niet. Maar hij ging erg slecht gehumeurd naar huis terug. Hij vond mijn zuster bij het raam staan. Zij hoorde hem komen, maar verroerde zich niet, tot hij vlak achter haar was. Toen sprak zij.

„George. . .” begon zij. Hij gaf geen antwoord en zij ging voort: „Ik heb je iets te zeggen. Ik had het je al wel eerder willen vertellen, maar het is zoo moeilijk. Aan het eind van dit jaar zal je een andere typiste moeten zoeken. Kan je vermoeden waarom?”

Er was een oogenblik stilte.

Toen zei hij:

„Ja. . . Ik geloof dat ik blij behoor te zijn. Maar het boek moet in ieder geval af.”

„Je wilt den spiegel wegnemen?” smeekte zij.

Hij herinnerde zich wat Yohoma had gezegd.

„Waarom?”

„Omdat ik dat ding haat!”

„Wat je vraagt is dwaas — groote zotheid. . . Ga zitten, alsjeblieft, ik wil dicteeren.”

Zij ging zitten, haar wil volkomen aan den zijne onderworpen. . . Een straal zonlicht viel in de kamer en belichtte juist den spiegel. Zij zou haar ziel hebben willen geven, als zij haar oogen er vanaf had kunnen houden, maar zij kon het niet. Haar wilskracht had er al zoo vaak tegen gevochten — maar steeds had zij het onderspit moeten delven. Na dien tijd vocht zij nog dikwijls, en dikwijls werd zij nog verslagen. Middagen en middagen achtereen. . . Maar voor het boek klaar was, was mijn zusters baby geboren. Het kwam dood ter wereld.

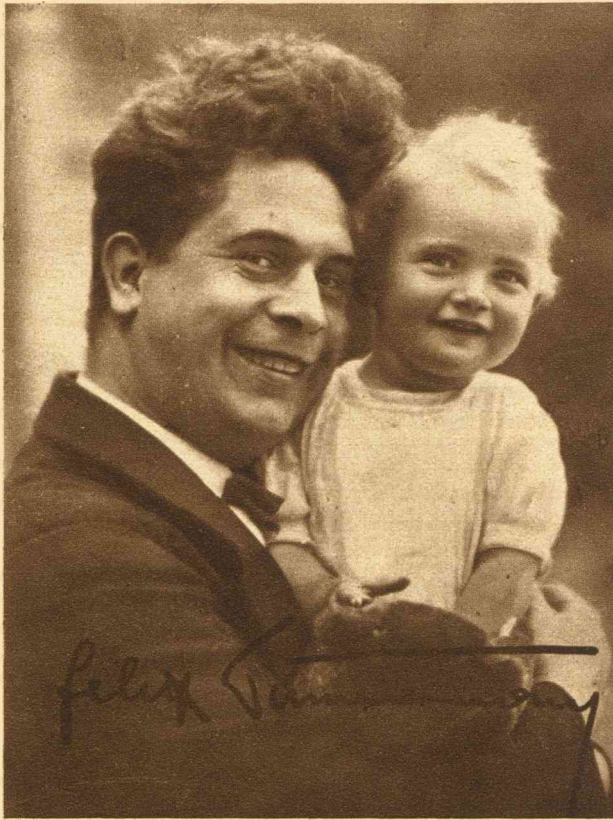
Zij dacht dat Winsing en de spiegel tusschen hen, het ge-

dood hadden. Zij zou het hem vergeven hebben, want zij hield van hem — ondanks alles. . .

Het duurde een heele tijd eer zij weer in staat was in zijn kamer te komen, waar de spiegel hing. Zij vond hem zijn manuscript zitten lezen.

„Dat alles,” zei hij heerschzuchtig, „moet overgemaakt worden. Alles! Wij moeten weer beginnen.”

„Neen!” antwoordde zij. Haar oogen gingen naar den



De Vlaamsche schrijver Felix Timmermans.

een der meest belangrijke figuren in de moderne Vlaamsche letterkunde. Zijn boek „Pallieter”, dat ook in Holland allerwege bekeno is, heeft hem met één slag een Europeesche faam bezorgd. Hij werd Zondag 1.1. op grootsche wijze gevierd — er was o.m. een „Pallieter-maal” — in zijn geboortestadje Lier, bij gelegenheid van de bekroning van zijn „Kindeken Jezus in Vlaanderen” en „De zeer schoone uren van Begijntje Symphoroza” in den driejaarlijkschen letterkundigen prijskamp, uitgeschreven door de Belgische regeering.

spiegel en een soort razernij greep haar aan. Zij nam den spiegel van den muur.

„Als je hem breekt. . .” dreigde hij, en toen, terwijl zij

aarzde, noodzaakte iets duivelachtigs hem om haar de waarheid te vertellen. Mogelijk was hij zich bewust geworden dat de macht van het ding gebroken was. Ik vertelde u reeds, dat hij een goed geheugen had: hij spaarde haar niets. Niets! Hij vertelde haar, waarom hij haar als typiste gehuurd had, waarom hij dien spiegel gekocht had, waarom hij haar getrouwd had. Zij hoorde hem tot aan het einde toe aan, het vernederende, ondraaglijke einde — en wierp hem den spiegel in zijn gelaat, doodde hem terstond.

Zij werd gevangen genomen, verhoord, ontkende niets en werd veroordeeld. . .

Er was een lang stilzwijgen vóódat Mr. Gijsen sprak:

„En dat wilde u mij vertellen, omdat. . .

„Omdat ik wilde dat u de waarheid zoudt weten. . .”

„Ja,” zei hij, nadenkend, „als ik dat allemaal geweten had! Maar waarom vertelde uw zuster dat niet bij haar verhoor of voor de rechtbank?”

„Ik zeide u toch al, dat zij de vernedering, door hem haar aangedaan, niet publiek wilde maken. En dan: zij was op. . .”

„Ik kan nu niets meer voor haar doen,” zei Mr. Gijsen, en zijn stem leek uit een andere wereld te komen.

„Toch wèl,” zei de vrouw. „Mijn zuster is ontsnapt uit de gevangenis. Een andere gevangene, die ontslagen werd, heeft zich voor haar uitgegeven. Hoe dat mogelijk was, zal u minder-interesseeren, en wij zijn bijna aan het doe van onze reis. Ik moet dus kort zijn. Zij is dus ontsnapt en wanneer zij voor vanavond over de grens kan komen, zal zij daar vrienden ontmoeten, die haar helpen zullen. Maar er wachten detectives op haar. En daarom loopt zij gevaar.”

Inéens begreep Mr. Gijsen: de vrouw die tegenover hem zat was Mevrouw Winsing zelf, die hij eenige dagen geleden had beschuldigd, wier veroordeeling hij gevraagd had. Hij keek haar met groote oogen aan. Maar haar smeekende blik zegevierde. . .

„Ja. U loopt gevaar,” zei hij peinzend. „Dat is zoo!”

„Kunt u mij niet beschermen? Neemt u mij mee over de grens. Men kent u en als ik met u ben, zal men mij zeker niet aanhouden. Men zal niet denken, dat ik het ben. Men zal meenen, evenals u, dat ik mijn zuster ben of een ander. . .”

De trein stond stil. Hij zei niets, maar hielp haar uitstapen. Op het perron trof hun weer haar smeekende blik.

Hij gaf haar een arm, en zoo passeerden zij de douanen en de detectives. . .

Toen zij uit t gedrang waren en in den trein naar Duitschland zaten, zuchtte zij verlicht op.

„Ik dank u well!” was alles wat ze zei, toen zij de grens gepasseerd waren.

„Het spijt mij, dat ik. . . dat ik alles niet vroeger geweten heb, Mevrouw,” antwoordde hij, en er klonk iets als zelfverwijt in zijn stem over het onrecht dat hij haar in zijn requisitoir had aangedaan.



UITVAL UIT KARTHAGO.

In den Kunsthandel Frans Buffa & Zonen te Amsterdam exposeert Prof. J. H. Jurrens zijn nieuwste werken. Wij geven hierboven de reproductie van een zijner groote teekeningen, voorstellende den uitval uit Karthago, een episode uit het beleg dezer stad zooals het beschreven wordt door Gustave Flaubert in zijn beroemde werk „Salambo”.



17)

De muren van het vertrek waren met zonderlinge figuren en hiërogliefen bedekt, die alleen voor de ingewijden leesbaar waren, en de zoldering, blauwgroen émail, waarvan de uitvinding van oeroude tijden dagteekende, vertoonde een groot aantal schitterende punten, met goud of blinkend koper afgeteekend, die een getrouwe afbeelding van den destijds bekenden sterrenhemel moesten voorstellen. Een aantal opgezette dieren, jonge caïmans, draken, hagedissen, slangen, sierden hier en daar de muren en gaven de ruimte een geheimzinnig voorkomen.

Op een tafel, met onontcijferbare teekens bedekt, lag een grijnzend doodshoofd, uit welks ledige oogholten een vurig licht straalde. Overigens was het vertrek, dat ruimte aanbood voor vele tientallen menschen, in schemerduister gehuld.

Een kleed, dat tot op den grond afhing, met dezelfde teekens geborduurd, als wij op de tafel en de muren gegrifd zagen, omgaf de gestalte van den man, die nog altijd ongeduldig op en neder liep; een hooge muts bedekte zijn hoofd.

Na eenig wachten, wenkte de gestalte, die nu bijna onzichtbaar was geworden door de toenemende duisternis, een slaaf, buiten op een matje nedergehurkt en beval hem, de lamp, die aan den zolder hing, te ontsteken.

En nu kon degene, die hem kende, de gelaatstreken ontwaren van — Bardja, den zoon des Perzischen konings.

Hoe kwam deze prins, in de kleederdracht van een magiër, op dit uur, in deze omgeving, terwijl hij hier als heer en meester in zijn eigen huis scheen te gebieden.

Het was de woning van Karasah den oppersten der Magiërs te Ecbátana.

Toen het licht ontstoken was, zette Bardja zich neder bij de tafel en achtereenvolgens verschenen nu op geheimzinnige wijze verscheidene personen uit de zwarte duisternis daarbuiten.

Zij droegen dezelfde kleederdracht als de prins en scharden zich stilzwijgend om hem heen, tot de zaal bijna geheel gevuld was.

Toen wenkte Bardja den slaaf, die zijn wachtpost weder betrokken had en zeide:

„Panda, ga heen, en sluit de poort van den hof; niemand, onder geen voorwendsel, zult gij meer binnenlaten. Gij zult bij de poort de wacht blijven houden en ons hier verder niet storen.”

Daarop wendde de prins zich tot de aanwezigen en zeide op plechtigen toon:

„Ik heb u allen, priesters en magiërs van het aloude Medië en van Perzië, hier bijeengeroepen, om met u de oorzaken te bespreken der ernstige ontevredenheid, die door de bevelen van koning Koeroes, onder u en het volk is opgewekt.

„Alvorens hiertoe over te gaan, vorder ik van u allen den eed der geheimhouding omtrent alles, wat gij zult vernemen.”

De aanwezigen legden nu na elkander allen sidderend de rechterhand op het inwendig verlichte doodshoofd en prevelden daarbij eenige onverstaanbare woorden.

Bardja zette toen zijne rede voort:

„Grootte gevaren, ja algeheele vernietiging, bedreigen de sedert de grondvesting der wereld door onze vaders bezeten macht over het dom en redeloos volk.

Onze wetenschap niet alleen, ons gansche bestaan, onze eer, ons leven zelfs wordt door den invloed van den dweper Zarathushtra en zijne nieuwe leer bedreigd, ja weggevaagd, als het zonlicht, wanneer daarop valt de schaduw der maan. In een oogenblik verbleekt, verdwijnt de gloed der zon tot minder sterkte dan de maan bezit. Zoo zal ook onze glans verdwijnen voor het oog der domme menigte. Zouden wij dat dulden, mannen? Zouden wij onze eeuwenoude leer laten vernietigen door de voorbijgaande dwaasheid van een onwetenden herder, die door zijne kunstgrepen den koning betooverd heeft?”

Een gemompel van verontwaardiging en ontkenning doorliep eenige oogenblikken de vergadering; toen ging Bardja voort:

„Gij allen hebt gehoord, hoe zijne leerlingen, onwetende herderszonen, hier openlijk verkondigen: „wij hebben de waarheid niet, zooals uwe priesters bewe-

ren, die te hebben; wij zoeken de waarheid, die God alleen bezit.”

„Ik vraag u, mannen, duldt gij die aanranding, die ondermijning van ons eeuwenoud en overgeleverd geloof?”

„Zult gij het dulden, dat gij van uw priesterrang beroofd en tot leugenaars verklaard zult worden?”

En eenparig klonk door de zaal een krachtig: „Nee, nooit!”

„Gij allen kent mij,” ging Bardja voort, „als den zoon uws konings en gij verwondert u voorzeker, mij hier als één der uwen aan te treffen in de woning van Karasah, dien gij in deze stad als uwen voorganger erkent?”

„Welnu, sinds eenige jaren ben ik in het geheim door Karasah in uwe wetenschap ingewijd en ik wacht slechts op den dag, waarop het leven mijns vaders geëindigd zal zijn, om als uw vorst en tegelijk als uw beschermer en opperste der Magiërs op te treden.

„Doch ik wensch hierin de beschikking der goden niet vooruit te loopen; wanneer gij mij dus morgen weder als 's konings, stedehouder in 't paleis zult zien, verwonder u dan niet; maar wacht met mij den dag af, waarop de goden u zullen verlossen uit de tegenwoordige verdrukking; misschien is die niet verre meer.

„Onderwerpt u nog een poos, onder protest, aan de



Prof. Dr. A. J. de Sopper,

die den 25en October a. s. zijn intreë-oratie zal houden als hoogleraar in de Wijsbegeerte aan de Universiteit te Leiden. Zooals men weet, volgt Prof. De Sopper den onlangs overleden wijsgeer Prof. Bolland op.

bevelen van den koning, duldt de zendelingen van Zarathushtra onder u, die ik uit Persépolis heb medegebracht; en weest verzekerd, dat ik u zal helpen, wanneer de tijd gekomen is, om de opkomst en de ontwikkeling der menigte, die u met den ondergang bedreigt, te voorkomen en de onbepaalde macht des konings te bevestigen, waarop de uwe berust.

Wanneer ik uw geestelijk hoofd en tegelijk koning zal zijn, wanneer alzoo de geestelijke en de wereldlijke macht in een hand zijn vereenigd, zal niet de geest der goddelooze heidenen en Grieken aan de kust der Grootte zee hier heerschen, waardoor bandeloosheid en wanorde ontstaan, doch de onvervalschte beginselen, waardoor ons volk van den oorsprong af gelukkig en tevreden is geweest in zijne onderwerping aan ons.

„Dus geheimhouding zij U aanbevolen; pleegt lijdelijk verzet en wacht op het teeken, dat u zal gegeven worden.”

De aanwezigen kusten nu Bardja de handen en verlieten, na eenig onderling gesprek, in stilte de zaal en den hof.

Slechts één der magiërs was met Karasah achtergebleven; zij zetten zich nu met Bardja neder en hielden nog lang een geheim gesprek.

In de volgende dagen en weken bespeurde Prins Bardja bij verschillende gelegenheden, bij rechtszittingen, feestelijke samenkomsten, zelfs bij zijne wandelingen door de stad, of tochten door het omliggend gebied, een geest, die onder de bevolking zichtbaar afweek van de gewone.

Werd hij vroeger bij zijne verschijning toegejuicht,

of knielde de menigte eerbiedig neder op zijn weg, thans werd hij slechts stilzwijgend gegroet, en waar men de eerbiedige hulde der nederbuiging niet openlijk durfde na te laten, zag hij iets in de blikken der meesten, wat hij vroeger daarin nimmer had ontdekt.

De Oosterling bezit een zeldzame macht, om zijne gevoelens te verbergen, maanden, jaren lang; maar wie hem kent, ziet een geheimzinnig waas voor zijne oogen, als een floers, waarachter de hartstocht brandt; hij weet, dat die slechts op de gelegenheid wacht, om plotseling hevig uit te barsten.

Soms bereikten den jongen Prins geheimzinnige berichten van geheime vergaderingen; de leerlingen van Zarathushtra, door hem uit Persépolis medegebracht, die nu poogden op te treden als leeraren en vele scholen geopend hadden, werden slechts lijdelijk geduld en konden nog van weinig welgemeende belangstelling getuigen. En toen bovendien geruchten de ronde deden van invallen der Oostelijke barbaren, die reeds ten Zuiden der Kaspische zee waren gerapporteerd, zond hij zijnen vader bericht, waarin hij al zijne bezwaren en vermoedens blootlegde.

Koning Koeroes werd door die tijding uit zijne apathie opgewekt, zooals de leeuw door den reuk van het wild opschrikt uit zijne rust. Terstond was zijn besluit genomen en, door zijne getrouwen vergezeld, begaf hij zich op weg, om zijn zoon te Ecbátana met raad en daad bij te staan.

HOOFDSTUK XVIII.

Koeroes vond bij zijne aankomst te Ecbátana zijn zoon in groote verlegenheid; de tijding van de aanstaande komst des konings had de ontevreden magiërs, ondanks Bardja's waarschuwing, tot openlijke betoogingen aangezet; en de jeugdige regeerder hield zich, als kon hij de bron en oorzaak van die oproerigheid niet verklaren.

Lang beraadslaagde hij met den koning over de maatregelen, die zij zouden nemen, en toen de duisternis begon te vallen, trokken vader en zoon zich ieder in zijne bijzondere vertrekken terug, om uit te rusten van de vermoeienissen van den zorgvollen dag.

Koeroes had geruimen tijd in zoete rust doorgebracht en zich versterkt met de spijsen en dranken, hem door dienaren voorgezet, toen hij in de duisternis der galerij, slechts half verdreven door het licht der lampen, die in de binnenkamer brandden, de gedaante van een slaaf bemerkte, die langzaam kruipend naderkwam en op een eerbiedigen afstand sidderend liggen bleef.

Koeroes beval den man, te zeggen, wat hij verlangde en nu reikte Panda, want hij was het, den vorst bevend een brief.

Het opschrift: aan den koning eigenhandig, en het zegel der Magiërs, hadden den man toegang tot het paleis verschaft.

Koeroes sloeg den brief open en las:

„Grootmachtig Vorst!

Indien gij wilt weten, wat de handelingen zijn van uwen zoon Bardja, sta dan op en volg den bode, waarheen hij u geleiden zal.

De getrouwste uwer onderdanen.”

In die vreeselijke tijden vertrouwdde een zoon zelfs zijne moeder niet. De hand van ieder was tegen allen en ontelbaar waren de gevallen van familietwisten om een troon.

Koeroes las den brief nog eens en stond versted.

Hij was dapper en onstuimig en besloot terstond, onversaagd en door slechts twee lijfwachten vergezeld, de roepstem te volgen.

Eerst doorliep hij nog de kamers van Bardja; zij waren ledig en het was duidelijk, dat de Prins was uitgegaan, zooals een dienaar vertelde, nadat hij een briefje ontvangen had.

Vast besloten, het raadsel op te lossen, volgde Koeroes den bode, die hem naar het huis van Karasah bracht, door het poortje in den hof. In de diepste duisternis voerde hij den koning tot nabij de zaal, waar, evenals een maand te voren, dezelfde vergadering aanwezig was.

In een mirtenboschje verscholen, terwijl de mannen, die hem gevolgd waren, bij de poort de wacht hielden, kon Koeroes alles zien en hooren, wat in de zaal gebeurde.

En onstuimig klopte zijn hart in zijn borst, toen hij daar zijnen zoon, zijnen Bardja, dien hij vertrouwd had als zich zelve, dien hij slechts enkele uren geleden na een vertrouwelijk gesprek verlaten had, in oproerige taal in en de kleeding eens priesters, de aanwezigen tot verzet tegen zijne maatregelen hoorde aansporen.

Hij kon zijne oogen en ooren niet gelooven; doch ja, het was maar al te zeker, dat gelaat, die houding, de stem, de manieren, alles, behalve de kleeding, behoorden aan Bardja en niemand anders.

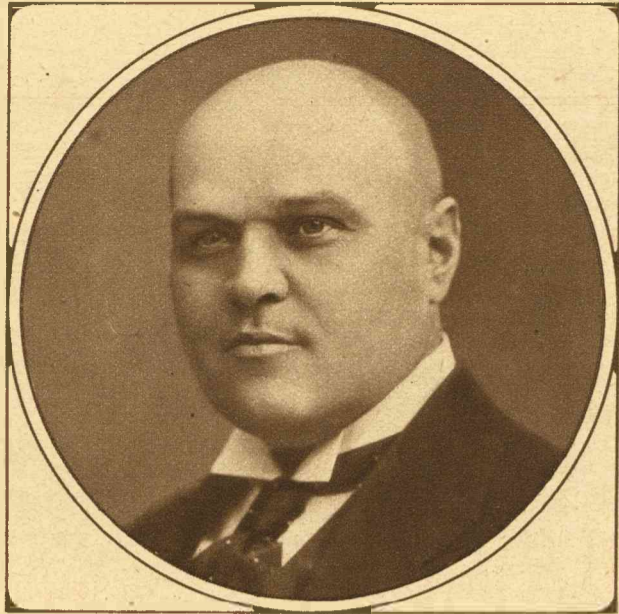
(Wordt vervolgd)

Wereld-Panorama



Markies de Lubersac te Berlijn.

Markies de Lubersac (1) en Hugo Stinnes (2), die een overeenkomst aangingen betreffende den wederopbouw v. Noord-Frankrijk, gekiekt bij een ontmoeting in de Wilhelmstrasse te Berlijn.



Antonín Svehla,
de nieuw-benoemde minister-president van
Tsjecho-Slowakije.



Dr. Willem Royaards

als Isidor Salomon in „Welkom Vreemdeling“, het nieuw stuk dat door de Kon. Ver. Het Nederlandsche Tooneel wordt opgevoerd.



Links :

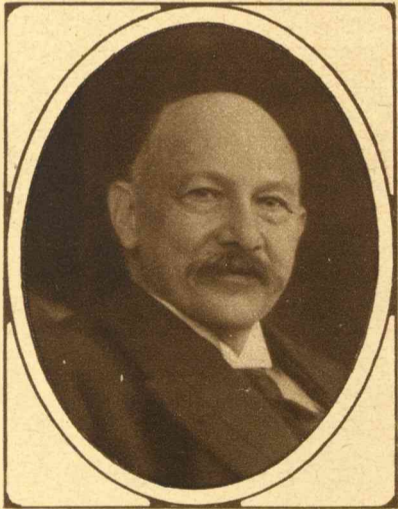
De verbinding Leidsche Boschjes—Watergraafsmeer.

De groote mensenmenigte die Zondag 1.1. te wachten stond om 'n ritje te maken met den „Kraaienknipt“, den auto-omnibus die het verkeer tusschen de Leidsche Boschjes en Watergraafsmeer onderhoudt.

Rechts :

De ontruiming van Adrianopel.

Zooals men weet, is Adrianopel door de Grieken ontruimd en wordt de stad aan de Turken teruggegeven. Hierboven: de Sultan-Selim Moskee te Adrianopel, een der schoonste kerken van de wereld.



Prof. Kamerlingh Onnes,

hoogleraar te Leiden, is erin geslaagd een koude-grad te bereiken, die slechts 0,82 gr. C. van het absolute nulpunt, dat op — 273 gr. C. ligt, verwijderd is.



Fokker wint den vliegprijs der „Daily Mail“.

Het motorlooze vliegtuig waarmede onze landgenoot den prijs behaalde, in vlucht.



Suze Bisschop-Robertson,

de bekende kunstschilderes, wier werk vaak aan dat van Breitner denken doet, is te 's-Gravenhage op 66-jarigen leeftijd overleden.



Hoe de gemeente Loosduinen de werkloosheid bestrijdt.

Teneinde hen, die op 't oogenblik in de onmogelijkheid verkeerden werk te vinden, toch productieven arbeid te doen verrichten, laat de gemeente Loosduinen door de werklozen een weg aanleggen van het dorp naar het strand. O.i. een voorbeeld, dat navolging verdient.

VOOR ONZE HUISMOEDERS

Nuttige Wenken.

Builen door drukken trachten te verwijderen is noodeloos pijn veroorzaken. Een zachte druk door middel van een zakdoek is voldoende.

Kinderen moeten van jongsaf gewend worden door den neus te ademen. Hierdoor komt de lucht verwarmd en gefiltreerd in de longen, hetgeen voor later jaren veel ziekten voorkomt.

Door de melk in een gesloten kan te koken, wordt de tuberkel-bacil in de melk gedood.

Een goed middel tegen hik is negenmaal achtereen, zonder ademen, een weinig water te drinken.

Indien men zich hevig heeft opgewonden, moet men onmiddellijk daarna noch voedsel, noch alcohol tot zich nemen. Het gebruik van soda-water of bruis-poeder daarentegen is zeer aan te bevelen.

Lijders aan slapeloosheid moeten in de allereerste plaats vermijden kort voor het naar bed gaan zwaar te verteren voedingsmiddelen of dranken tot zich te nemen.

Tegen neuscatarrh is het beste middel den neus met versche melk door te spoelen.

Een uitstekend middel tegen het zuur — brandende oprispingen uit de maag door den slokdarm opstijgende — is een mespunt keukenzout.

Hard water wordt dikwijls door opkoken alleen al zacht. Ook toevoeging van een weinig soda is reeds voldoende.

Papieren etiketten bevestigt men op glazen flesschen met waterglas.

Fruit, dat door liggen een flauwen smaak heeft gekregen en het aroma heeft verloren, krijgt dit weer terug, als men de vruchten eenige dagen tusschen wollen dekens legt. Op dezelfde wijze kan men onrijp gevallen fruit rijp laten worden.

Melk krijgt geen kookmaak, als men ze onder voortdurend roeren aan de kook brengt en ze in een waterbad onder omroeren laat bekoelen.

Rauwe kippeneieren met peper en kaneel zijn uitstekend tegen hondenziekte.



Links: Robe du soir, van lila- of mauve-kleurig velours chiffon. Hij is geheel naar links gedrapeerd, waar een draperie van zilvertulle, bewerkt met rijtjes paarkraaltjes, vastgehecht wordt door een motieje van paaritjes, waaromheen een zwart struisveertje is gebogen. De schouderjes zijn eveneens van paaritjes op tulle. Rechts: Chique tailleur, van turquoise blauw fluweel, waarvan het jasje strakke mouwen heeft; aan de gladde taille is de veel ruimere schoot gerimpeld; een fantasie-gordeltje en veel witte vos vormen de garnering. B. MENNENS.

Vuile stroommatten reinigt men, door ze met zout water af te borstelen.

Stoffers mag men nooit bij het vuur, en alleen op den steel zetten, omdat in het eerste geval de pek gemakkelijk smelt en het hout licht barst en omdat in het tweede geval de borstels te lijden hebben.

Recepten.

Wiborgsche krakelingen.

Benodigd: 875 gram tarwemeel; 35 gram gist; 2 eieren; 75 gram boter; 225 gram suiker; 3½ dL lauwe melk; een theelepel gestampte cardamon; ¼ theelepel gemalen foelie.

Bereiding: Doe het meel in een verwarmde kom; maak in 't midden een kuiltje, brokkel daarin de gist, voeg er de helft van de lauwe melk bij en roer van het midden uit zóóveel van het omliggende meel door de melk met de gist, dat een vrij stevig deeg verkregen wordt; zet de kom op een lauwe plekje tot het binnenste aangemengde deeg, het „zetsel" flink gerezen is (20 minuten).

Breek in de kom de eieren, voeg er de suiker bij, de week gemaakte boter, de rest van de lauwe melk en de kruiden. Kneed alles goed door elkaar tot een taaie, gelijke massa en zet die weer weg om te rijzen, tot ze het dubbele van haar oorspronkelijken omvang heeft. Kneed nu het deeg opnieuw door elkaar en verdeel het in tweeën. Maak van elke helft een gelijke rol en geef daaraan den vorm van een „reuzen"-krakeling. Leg de beide krakelingen op een met boter besmeerd bakblik, bestrijk ze met geklopt ei en bak ze gaar in een heeten maar zeer gelijkmatig gestookten oven.

(De Wiborgsche krakelingen zijn een Finsch gebak, dat men uitstekend bijv. bij koffie kan presenteren. Het hierboven gegeven recept is berekend voor 12 personen).

Paen frito.

Benodigd: 12 sneetjes oud wittebrood; 100 gram suiker; 2 theelepeltjes kaneel; wat frituurvet.

Bereiding: Snijd het oude brood in nette sneetjes, als gewone boterhammetjes; verwijder rondom de korst. Maak een schoonen doek door en door nat, wring hem uit (niet al te droog) en wikkel er de sneetjes brood in, die op deze wijze tot den volgenden dag blijven staan, liefst in den kelder.

Maak een pannetje frituurvet heet, bak daarin de sneetjes brood bruin en knappend; laat ze een oogenblik op grauw papier uitlekken en bestrooi ze dan, elk afzonderlijk, met een dikke laag doorengemengde suiker en kaneel. Stapel ze op een schotel, die eerst met een net gevouwen vingerdoekje is belegd; presenteer ze warm (als nagerecht).

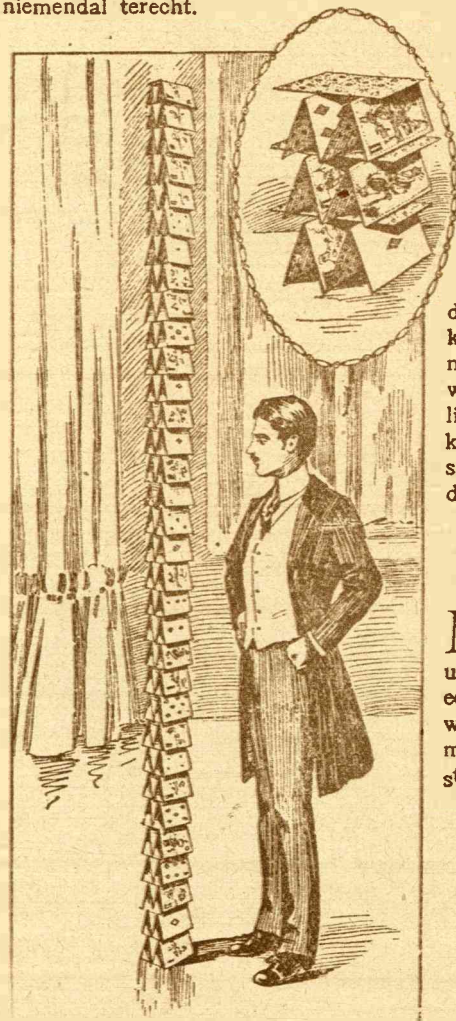
VOOR DE JEUGD

IETS VOOR DE KOMENDE LANGE AVONDEN.

De torenbouw van Babel

Daarvan hebben jullie allen wel eens hooren vertellen. Je ziet hier ook een hoogen toren, niet van tichelsteenen maar van speelkaarten. Voor iedere verdieping zijn vijf kaarten noodig. Van vier spellen kaarten kun je dus een toren van veertig verdiepingen maken. De hier afgebeelde heeft er 33.

Probeer jullie dat nu ook eens, maar past op dat er geen babylonische spraakverwarring onder jullie ontstaat, want dan komt er ook van dezen torenbouw niemendal terecht.



De torenbouw van Babel.

Kazerne van lucifersdoozen.

Voor deze kazerne heeft men 22 lucifersdoozen noodig. Kijk maar eens goed naar de afbeelding en zie hoe de doozen op elkaar gelijmd zijn. De gekanteelde randen boven op de drie torens snijdt men van bordpapier, evenals het dak. Als alles klaar is, kleurt men het geheel met grijze waterverf, waardoor een weinig lijm gemengd is, en teekent er deuren en vensters op. De daken worden ten slotte rood gekleurd.

Een aardig kunstje met dominosteenen.

Met dominosteenen kan men allerlei aardige kunststukjes uithalen. We zullen jellui er hier een vertellen, die op de toeschouwers een verrassenden indruk maakt en toch zeer eenvoudig is. Men legt de steenen op een rij en wel zoo, dat eerst een



Fig. 1. Hoe men de dominosteenen leggen moet.



Fig. 2. De derde steen rechts, geeft aan het aantal steenen dat verlegd is.

steen met 12 oogen, dan, met 11, met 10 en zoo vervolgens tot nul komt te leggen. De dertiende steen moet dus dubbel blank zijn. Hierop volgen dan nog twee steenen, onverschillig welke. De rij zal er dan uitzien als in Fig. 1 is afgebeeld. Natuurlijk moet men de steenen zoo schikken, zonder dat iemand het ziet, daarna worden ze omgekeerd, dus met de oogen naar beneden. Nu laat men iemand uit het gezelschap een aantal steenen van rechts naar links verleggen, terwijl men zelf even uit de kamer gaat. Om dan te weten hoeveel steenen er verlegd zijn, behoeft men maar even den derden steen van rechts te bekijken, waarvan het aantal oogen aangeeft, hoeveel steenen er verlegd zijn. — Op onderstaand voorbeeld (Fig. 2) zijn er drie steenen verlegd.

Een spelletje met dobbelsteenen.

Nu weet ik nog het volgende spelletje: Een houten balletje wordt bovenaan een weinig afgeplat, zoodat daarop een dobbelsteen kan liggen. Nu mikt men met een ander balletje of knikker naar den bal met den dobbelsteen. Raakt men den bal en de dobbelsteen valt er af, dan moet de tegenpartij zooveel knikers, noten, of waar men om speelt geven, als de dobbelsteen oogen aanwijst.

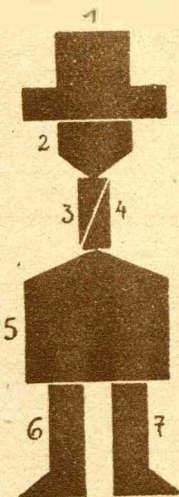
Oplossing Prijsraadsel XXX.

Dank zij jullie medewerking, zijn de koffers alle terechtgekomen. De adressen waren als volgt: 1. Hamburg; 2. Elberfeld; 3. Leipzig; 4. Gotha; 5. Oldenburg; 6. Lübeck; 7. Aachen; 8. Nurnberg; 9. Dresden.

De prijzen zijn ditmaal ten deel gevallen aan *Johan Vos*, te Amsterdam en *Jan van der Weele*, te Nieuwerkerk a/d IJssel.

Prijsraadsel XXXI.

De zeven deelen van dit mannetje moeten zoo gelegd worden dat er een rechthoek als nevenstaande ontstaat. Oplossingen inzenden tot 18 Nov. a.s.



Ons Babelhoekje. *Wietje Mulder.* — Ik neem het je niets kwalijk dat je naar je prijs verlangt, integendeel, ik neem het mijzelf kwalijk, dat ik jou en de anderen zoo lang heb laten wachten, maar ik heb het erg druk. Intusschen was zoodals je al vermoedde, je prijs al op weg en ik hoop dat Lies en Loek je het lange wachten hebben doen vergeten.

Mej. M. v. d. Kamp. — Mijn adres heeft reeds meermalen in Panorama gestaan. Schrijf eenvoudig: „Oom Tom, Redactie Panorama, Leiden", en de zaak is in orde.

Anne Duurt van Dijk. — Het schijnt je nog al te bevallen in Indië. Het zou mij ook wel bevallen in een mooien auto daar een toertje te maken.

OOM TOM.

DE ZONNEJONKVROUW

EEN ROMAN VAN DE ROODE AARDE

VAN ANNY WOTHE

Verfaald door Mevr. J. P. WESSELINK-VAN ROSSUM

5)

De kinderen, in 't vooruitzicht van het naderend oogstfeest, zongen vroolijk de heldere lucht in:

Für den Giebel hängt de Kränz
Un up de Diäle is de Danz,
De Musikanten up de Hille,
Ein jeder spielet was he wille.

Un de Diärs met goldne Kappen,
Kruse Röcke un knappe Jacken,
Wat de springet, wat de quiket,
Met de Jungens herümmerstrieket."

Grootmoeder Elke viel ruw tegen de kinderen uit. De luidruchtige vroolijkheid ontstemde haar, want er lag als het ware een centenaarslast op haar hart, sinds de eigenaar van het Elzenslot op de Havikshoeve was geweest.

Toen de nieuwe bewoner van 't Elzenslot de Havikshoeve verliet, gleed zijn blik zoekend over de zomersche, geurende heide. Het was een zonnig geglinster, overal in het rond. Maar de eene, naar wie hij zocht: het meisje met het gouden kapje, zag hij niet meer.

Hoe hadden de oude vrouw en de kinderen het meisje genoemd? „Zonnejonkvrouw!”

Een flauw, zwaarmoedig lachje gleed over de edelbezielde trekken van den man met zijn donkere, droomerige oogen. Zijn neusvleugels trilden even en de mooigevormde gladgeschoren lippen klemden zich als in smart op elkaar.

Wat bekommerde hij zich om de zon? In zijn leven heerschte slechts schaduw.

Haastig, met groote stappen, liep hij verder, terug langs het pad, dat hij zooeven met Helmgard was gegaan. Maar hoe scherp hij ook rond keek, hij kon de Zonnejonkvrouw niet ontdekken. Zij was als weggevaagd. Zou zij een anderen weg hebben genomen?

Mismoedig liep hij verder. Hij zou het mooie meisje toch zoo gaarne bedankt hebben voor haar geleide — haar een afscheidswoord hebben gegeven.

Plotseling dacht hij bitter:

„Zij is mij met opzet ontweken. Ik wilde de menschen vermijden, voor hien vluchten, die mij leed hebben berokkend, wilde mij in de eenzaamheid begraven en nu vluchten de menschen voor mij.”

Iets als toorn kwam in het edele bleeke gelaat met den licht gebogen neus en de zwarte wenkbrauwen; de zachte treurige oogen fonkelden toornig.

Daarna lachte hij spottend.

„Ik had niet gedacht,” prevelde hij bij zichzelf, „dat zulk 'n kleinigheid mij zóó zou kunnen opwinden.”

Peinzend liep hij over de eenzame heide.

Als een vuur van rozen glinsterde het roode, van zon doortrokken tapijt, waarover de bijen gonsden en bonte vlinders fladderden.

Het was sprookjesachtig stil en de eenzame wandelaar voelde de stille heidebetovering als een grooten vrede. Hier voelde hij zich gescheiden van menschenwaan en menschenleed, hier in deze heide eenzaamheid wilde hij beproeven of de wonden zouden heelen, die het leven hem geslagen had. Hij wilde het verleden slechts zien in gulden glans; vergeten wat er smartelijks achter hem lag.

Nu was hij de heide overgestoken. De donkere dennen fluisterden duizend raadselachtige vragen, maar hij snelde voorbij, liet ook het Elzenslot liggen. Hij richtte zich naar de huizen van Rinkerode.

Het was de eerste keer, dat hij het dorp met de stroodaken, die helder in de zon glinsterden, inging. Toen hij zijn intrek nam in het Elzenslot, had een rijtuig hem 's nachts door het dorp gebracht.

Langzaam liep hij den weg op, die naar de pastorie voerde. Dichtbij de kerk hooger dan het dorp, niet al te ver van den Zonnehof, slechts iets lager, lag het deftige huis.

Als uitgestorven scheen alles in het rond. Het roode pannendak van den vierhoekigen kerktoren straalde in de zon en uit den tuin der pastorie steeg bloemengeur omhoog.

De heer van het Elzenslot ging den tuin binnen. De stilte trof hem vreemd, toen hij door de smalle paden met de rozenhagen liep. Toen hij heel dicht bij het huis was, ontdekte hij een vrouwelijke gestalte, die op den grond hurkte en salade plukte. Zij droeg een witten hoofddoek voor den zonnegloed. Haar gezicht kon hij niet zien.

„Heidaar, kleine!” riep hij haar toe. „Is de dominee te spreken?”

Het meisje stond op en keek hem met groote oogen verbaasd aan.

Toen nam zij den hoofddoek af en hij zag, hoe de zon op lichtbruin, zijdeachtig glanzend haar viel, dat in dikke vlechten om het hoofd was gelegd.

Langzaam wendden de lichtgrijze meisesoogen zich van zijn gelaat af, en naar de deur wijzend zeide zij, haar krachtige gestalte hoog oprichtend:

„Ik zal eens zien, of vader te spreken is.”

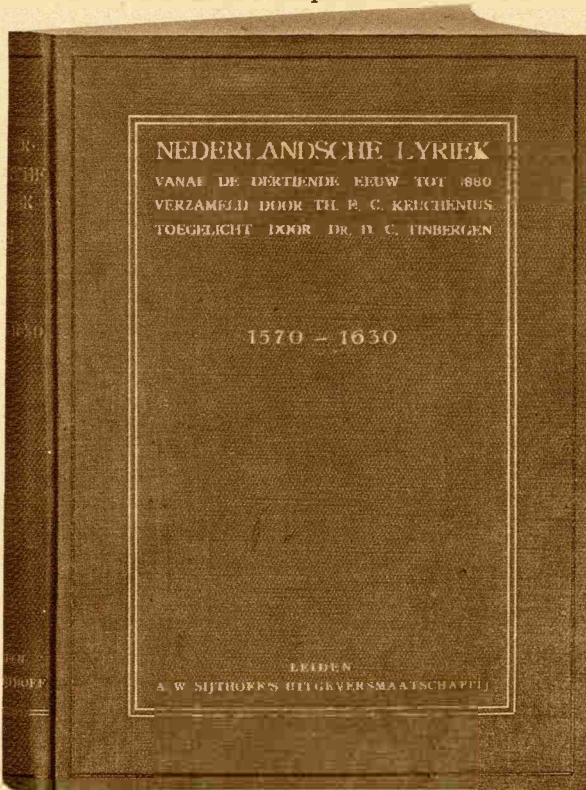
De slotheer boog.

„Neem mij niet kwalijk,” zei hij, zijn hoed afnemend, „ik zou den dominee graag over een zakelijke aangelegenheid spreken. Ik ben graaf Waldau.”

Het meisje boog even, als een jonge koningin, het hoofd, en het was, alsof iets als spot haar lippen krulde toen zij antwoordde:

„Ik zal niet nalaten mijn vader te zeggen, dat het hier geen beleefdheidsbezoek betreft. Wilt u hier als 't u blijft binnengaan?”

Zij was hem voorgegaan in de groote ruime vestibule met de blanke koperen luchters en de krans van heidekruid aan de zoldering en opende nu de deur van de studeerkamer van den predikant.



NEDERLANDSCHE LYRIEK.

Zoojuist verscheen bij A. W. Sijthoff's Uitg. Mij. te Leiden het tweede deel van „Nederlandsche Lyriek”, een bloemlezing vanaf de dertiende eeuw tot 1880, verzameld door Th. E. C. Keuchenius en toegelicht door Dr. D. C. Tinbergen. Dit thans verschenen deel bevat een keur uit de nederlandsche lyrische poëzie van 1570 tot 1630. De zeer waardevolle aantekeningen van Dr. Tinbergen, alsmede de toegevoegde verantwoording der teksten maken dit werk voor allen die belang in onze letterkunde stelen tot een onmisbaar, kostelijk bezit. Wij twijfelen daarom niet, of een ruim debiet zal aan deze fraai verzorgde uitgave ten deel vallen.

Graaf Waldau wilde iets antwoorden, maar de afwerende houding van het meisje verwarde hem.

Hij had zich zeker al zeer onhandig uitgedrukt. Hij vond nu eenmaal niet den juisten toon in de wereld, die hem tot nu toe zoo ver was geweest.

Hij ging zitten in een der groote, donkere lederen stoelen.

„Huisraad van overgrootvader,” dacht hij, terwijl hij het groote vertrek met de ouderwetsche donkere meubelen, met de oude familieportretten en kostbare staalgravures vluchtig rondkeek. Een vermoeid lachje gleed daarbij om zijn lippen, toen hij zag, hoe de zon door het breede raam, waarvan de vensterbank vol bloemen stond, in de kamer scheen en als het ware een gouden glans over de oude meubelen en de reusachtige kachel met de vrome spreuken wierp. De haardbank was belegd met fraai geborduurde kussens.

Graaf Waldau was zoo verdiept in het kijken naar de buitengewoon gezellige studeerkamer, dat hij het openen van de deur in 't geheel niet had gehoord en verward opsprong, toen de predikant plotseling voor hem stond.

„Vergeef mij, dominee, ik was zoo in gedachten verdiept.”

Dominee Wigbert Ruthard wenkte geruststellend en met de hand op den stoel wijzend, zei hij met een zachte, buitengewoon welluidende stem:

„Blijf alstublieft zitten, mijnheer. Waarmee kan ik U van dienst zijn? Mijn dochter heeft mij gezegd, dat u voor een zuiver zakelijke aangelegenheid zijt gekomen.”

Graaf Waldau had een pijnlijk gevoel. Waarom had hij zich ook zoo onhandig tegenover het jonge meisje uitgedrukt, dat hij niet kwam om een beleefdheidsbezoek te brengen? Het vaststellen van het feit, dat hij

den eenvoudigsten plicht der beleefdheid wilde vermijden, was hem pijnlijk.

„Ik ben in een zeer onaangename positie, dominee. Ik weet niet, of u al gehoord heeft, dat ik daarginds het oude Elzenslot heb gekocht, nadat het reeds dikwijls van eigenaar is verwisseld?”

De predikant knikte even. Een peinzende uitdrukking kwam in zijn lichtbruine oogen. Onderzoekend richtten zij zich op den graaf, maar hij antwoordde niet en wachtte.

Graaf Reimer von Waldau beet zich op de lippen en dacht:

„Gemakkelijk maakt deze predikant het iemand niet. De dochter schijnt zijn aard te hebben.”

„Ik ben naar hier, in de stilte en eenzaamheid gekomen,” vervolgde de graaf haperend, „om — daarbuiten de wereld met haar gejaag en de menschen te vergeten.”

Een flauw, hooghartig lachje gleed om de gladgeschoren lippen van den predikant. Zacht streek hij met zijn slanke hand het lichtbruine eenvoudig terzijde gekamde haar, dat nog slechts enkele zilveren draaden vertoonde, van het hooge voorhoofd en vroeg:

„Kan dat een kind der wereld doen?”

„U houdt mij daar dus voor?”

„Ja, mijnheer, als ik eerlijk moet zijn, dan geloof ik, dat uw ontvluchten van de wereld slechts van korten duur zal zijn.”

Een donkere blos overtoog het bleeke gelaat van den graaf. Er kwam iets in hem in opstand tegen dit vertoon van meerderheid van den predikant.

„We doen beter dat in 't midden te laten,” zei hij hoogmoedig. „Ik kwam ook eigenlijk niet om u dit te vertellen, maar om u te vragen — u als predikant moet uw gemeente toch kennen — waarom geheel Rinkerode vijandig tegenover mij staat?”

Een oogenblik was het alsof dominee Ruthard verlegen het hoofd boog, maar voordat hij iets kon antwoorden, vervolgde de graaf bijna driftig:

„Ik woon nu twee maanden in het Elzenslot en daar ik nog niemand ontmoet heb en heden voor het eerst menschen hier uit de omgeving heb gesproken, kan ik ook niemand beleedigd hebben. Hoe komt het nu, dat de Rinkeroders in het begin slechts onwillig aan mijn knecht de voor ons noodige levensmiddelen hebben verkocht en het nu zelfs weigeren? Ik ben vandaag zelf naar de Havikshoeve geweest, en ik moet bekennen, dat het mij ook daar moeilijk is gevallen, de toezegging te krijgen, dat men ons in het Elzenslot niet van honger zal laten omkomen. Wilt u mij geen verklaring geven, waarom men mij hier als een misdadiger behandelt?”

Waldau was opgesprongen. Er lag iets heerschzuchtigs, koninklijks in de verschijning van den graaf, die nauwelijks dertig jaar tellend, reeds in zijn gelaat de sporen van diep lijden droeg.

De predikant was eveneens opgestaan van zijn schrijftafel. Ook hij was lang en slank en hij beantwoordde den uitdagenden blik van den graaf ernstig en kalm:

„Mijn beste mijnheer,” zei hij met waardigheid, „u vraagt meer dan ik weet. In elk geval geloof ik niet, dat de vijandschap der inwoners van Rinkerode zich tegen u richt, maar eenvoudig tegen het Elzenslot.”

„Wat schuilt er dan achter het slot?” vroeg de graaf, terwijl hij vlak voor den predikant bleef staan.

Een oogenblik streed de predikant met zichzelf, daarop zei hij kalm:

„Het Elzenslot staat in de omgeving in slechten reuk. Behalve dat de Rinkeroders gelooven, dat er 's nachts heimelijk geesten in het slot rondwaren gelooven zij ook, dat er niets goeds uit het slot kan komen en dat een ieder, die het nadert, leed zal overkomen. Toen tien jaar geleden de erfgenaam van den Zonnehof, die uit kinderlijke nieuwsgierigheid tegen den muur van het slot opklom, in de Elzenbeek viel en verdronk, vervloekten de Rinkeroder boeren het slot, want de blonde knaap werd door allen verafgood en elke Rinkeroder maakt sinds dien tijd een grooten omweg om het slot. Toch beweert men, dat dikwijls 's nachts een witte gedaante door de verlaten vertrekken dwaalt, alsof zij iets zoekt. Maar wilt U niet blijven zitten, mijnheer?”

Mat nam Reimer Waldau weer plaats in zijn stoel.

„Dus is ieder, die in het slot woont, in het dorp volgevoerd verklaard?”

De predikant knikte.

„Ja, mijnheer. Ik denk echter, dat, wanneer u uit minachting voor de wereld en de menschen de eenzaamheid zoekt, U dit weinig kan hinderen.”

Hij zat weer tegenover zijn gast en keek hem aandachtig aan.

Graaf Waldau fronste somber zijn donkere wenkbrauwen.

(Wordt vervolgd).

PANDER
G. ZONEN

DEN HAAG

**AMSTERDAM
ROTTERDAM**

ZUIVER WOLLEN DEKENS

150 x 200 vanaf f 8.45

VOOR

Grappjes.

„Waarom draag je toch altijd een lokje haar van je man, terwijl hij toch nog bij je is?”

„Ja — maar zijn haar is weg.”

Dochter: „Jack en ik zijn voorgoed van elkaar gegaan, Vader!”

Vader: „Lieve Hemel! Wat beteekent dat?”

Dochter: „Dat beteekent dat ik binnen het uur een groote doos bonbons van hem krijg.”

A: „Ik heb gisteren je vrouw nog gezien.”

B: „En wat zei ze?”

A: „Niets! Hozoo?”

B: „Dan was het mijr vrouw niet.”

Smit: „Wel allemachtig! Ik heb mijn portefeuille onder mijn kussen laten liggen!”

Timmer: „Nou, wat geeft dat? Je dienstbode is toch eerlijk?”

Smit: „Dat is het hem juist. Zij geeft hem natuurlijk aan mijn vrouw.”

„Zijn al die dingen schadelijk voor mijn gezondheid?” vroeg de patient, toen zijn dokter hem een lijst overhandigde van spijzen, die hij niet eten mocht.

„Nee, dat niet,” zei de dokter, „maar als je mijn rekening wil betalen, zul je zuiniger moeten leven.”

Zij (dochter van een bankier): „Ik geloof nooit, lieve, dat vader toestemming tot ons engagement zal geven.”

Hij (die kassier is bij haar vader): „O ja, dat zal hij wel. Als hij de boeken inziet, zal hij er wel prijs op stellen het geld in de familie te houden.”

Allerlei Wetenswaardigs.

EEN NIEUW SOORT VISCH.

Door een japanschen visscher zou op 'n afstand van dertien mijl van de kust van Honolulu en op een diepte van 1200 voet een visch gevangen zijn van een tot nu toe onbekende soort.

Deze visch weegt 80 pond, is plat en bijna cirkelvormig. Zijn lichaam is hoofdzakelijk zilvergrijs, met rooden staart en snuit, terwijl de 45 c.M. lange ruggegraat wit gespikkeld is. De kop is donkergrijs met zwart. De oogen zijn rond, en ongeveer 10 c.M. in doorsnee.

Volgens dr. H. Edmondson, ichthyoloog aan de Universiteit van Hawaii, staat dit soort in geen enkel wetenschappelijk werk vermeld.

DE DUIM.

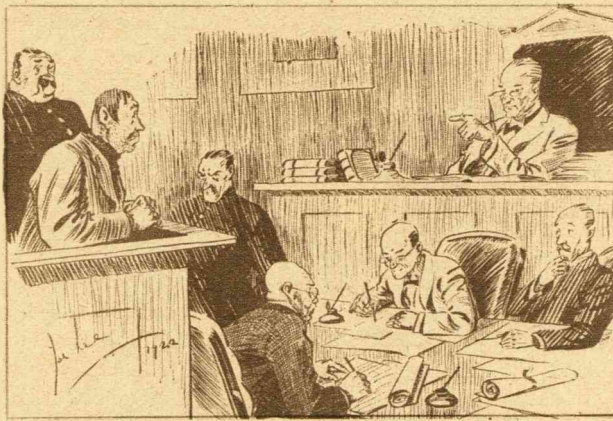
Hoe groot is uw duim?

Als hij groot is, dan bezit gij daarin een teeken van intellectuele kracht, een verstandig oordeel en een standvastig karakter. Maar als uw duim klein is, dan beteekent dit, dat gij een van die menschen zijt, die eerst doen en daarna denken, en die niet door het verstand, maar door het hart geregeerd worden.

De duim is het belangrijkste deel van de hand. Zonder hem is de hand bijna onbruikbaar. Daarom behoeft het ook geen verwondering te wekken, dat occultisten zoo'n groote waarde eraan hechten.

Succesvolle zakenmensen, geleerden, zij, die met gereedschappen werken enz. hebben groote duimen, terwijl poëten en zangers slechts kleine hebben.

In oude tijden reeds was de duim een der voornaamste leden van de hand. Bij de romeinsche duels was de naar boven wijzende duim van den Keizer een teeken, dat de overwonnen kampvechter mocht blijven leven, terwijl, als de Keizer zijn duim naar beneden richtte, dit beteekende, dat de overwonene gedood moest worden.



Rechter: „Je zegt, dat je geen plan hadt om in te breken en toen je gearresteerd werd, liep je op je kousen! Waarom was dat dan?”

Beklaagde: „Ja, Edelachtbare, het is wel niet zoals het hoort, om mijzelf te prijzen, maar ik ben een geschikte jongen en ik had gehoord dat er een zieke in huis was!”

HERFST.

*De boomen staan er in herfst
In kleuren, geel, groen en bruin.
En langzaam laten de blaad'ren los,
Vallen neer in den dorren tuin.*

*Ze dekken den grond met een bont tapijt,
Vol warme, Oostersche pracht.
Het is, of den komenden winter ten spijt,
Natuur nog in feeststemming lacht.*

*Toch is dit maar een bedrieg'lijken schijn
Deez' laatste herlevende daad...
Van weemoed doet mij het harte pijn,
Om den winter, die komen gaat...*

Henny Keppler.



Zij: „Ik heb den cylinder eens goed geëlied, zeg!”
Hij: „De cylinder? Het was de cylinder niet! Het was mijn oor!”

IEDEREEN

WAT IS HET ZWAARSTE METAAL?

Indien men u vroeg, welk het lichtste en welk het zwaarste metaal is, zoudt u naar alle waarschijnlijkheid antwoorden: aluminium en lood — en in beide gevallen zoudt u het bij het verkeerde eind hebben. Er zijn wel ongeveer een dozijn metalen, die lichter zijn dan aluminium. Een van hen, bijv. sodium, waarvan men zout maakt, drijft zelfs op het water. Lithium, een van de lichtste metalen, weegt maar een vijfde van aluminium! „Zoo zwaar als lood!” hoort men vaak zeggen en toch is lood werkelijk een licht metaal. Goud bijv. is bijna tweemaal zoo zwaar als lood en platina is nog zwaarder. Het zwaarste metaal, dat men dagelijks verwerkt, is het iridium, dat hoofdzakelijk wordt gebruikt om de gouden pennen van vulpenhouders hard te maken.

Wist U,

dat een baby-kangeroe niet grooter dan een man's duim is;

dat de menschelijke stem door vier en veertig verschillende spieren wordt voortgebracht;

dat meer dan de halve bevolking van Frankrijk den landbouw beoefent;

dat zonnestreek wordt veroorzaakt door onzichtbare violette stralen van de zon, en niet door hitte;

dat de totale oppervlakte van de aarde 197.000.000 vierkante mijlen bevat en dat 140.000.000 daarvan worden ingenomen door oceanen, zeeën en meren?

Een mooie gedachte.

DE VADERS VAN HEDEN.

Ja, wij worden gedwongen te leven onder de oogen van onze kinderen; ja, onze kinderen zijn onze getuigen, onze onderzoekers, onze rechters, zoo gij wilt! Maar verre van daarin de omverwerping van het vaderlijk gezag te zien, vind ik er zijn behoud en zijn wedergeboorte in. Voorzeker: 't was vroeger gemakkelijker vader te zijn dan heden; gewis, zijn gezin te bestieren van uit een wolk, op de wijze van de goden van den Olympus, er enkel op zekere oogenblikken uit te voorschijn te treden, met het vertoon van de almacht en met de wettig voorbereide majesteit van dat voorhoofd, dat alles doet beven; alleen tusschenbeide te komen voor de ontkenningen, als de deus ex machina — dat alles vormde de rol van den absoluten vader, lichter en gemakkelijker dan de zware last der vaders van heden. Thans zijn wij constitutioneele vaders, met deze verzwarende omstandigheid, dat wij geen verantwoordelijke ministers hebben. Al onze woorden worden gewogen als uitgaven van het budget; de tribune, waarop men ons luide of in stilte ter verantwoording roept, verheft zich in iederen hoek van ons vertrek en onze onafzetbaarheid maakt ons niet veilig voor het gevaar van onderzocht, gegisp, in staat van beschuldiging gesteld te worden. Ik erken, dat zulk een soevereiniteit zeer moeilijk is uit te oefenen; maar dat deze rol minder schoon, minder overeenkomstig het groote wereldplan, minder passend bij het heilig karakter van een vader zou zijn, dat is wat ik ontken.

E. Legouvé.

(Opl. van Raadsel No. 3: Zuurkool).

RAADSEL N° 4.

(2 lettergreepig)

Indien ik in U ben, kunt Gij nog veel bereiken, Gij zult alsdan niet graag voor hindernissen wijken. Mijn eerste spoort U aan de zaak flink aan te pakken, En halverwege niet den moed te laten zakken. Zorg, dat mijn tweede nooit de overhand verwerft, En Gij met dollen kop veel goeds en schoons bederft.

ODOL
TANDPASTA
„Echt Lingner”

Met ODOL oefent men een absoluut volkomen tandverzorging uit. Dengene, die een bijzonder aangenaam smakende tandpasta wenscht te gebruiken, wordt

ODOL-TANDPASTA

ten zeerste aanbevolen. Zij reinigt de tanden afdoend en werkt, door haar hoog gehalte aan werkzame, doch onschadelijke zouten, zacht desinfecteërend; verdrijft elken onaangename reuk van den mond en veroorzaakt een welriekenden adem.